Utjecaj rodne strukture menadžmenta političkih stranaka na financijske performanse

Ivica, Marija

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:919422

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

UTJECAJ RODNE STRUKTURE MENADŽMENTA POLITIČKIH STRANAKA NA FINANCIJSKE PERFORMANSE

Mentor: Student:

doc. dr. sc. Andrijana Rogošić Marija Ivica

Split, rujan, 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD 1

1.1. PROBLEM I PREDMET ISTRAŽIVANJA 1

1.2. ISTRAŽIVAČKE HIPOTEZE 2

1.3. CILJEVI ISTRAŽIVANJA 3

1.4. METODE ISTRAŽIVANJA 3

2. RAČUNOVODSTVENI OKVIR POSLOVANJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA 4

2.1. ULOGA POLITIČKIH STRANAKA U DRUŠTVU 4

2.2. REGULATORNI OKVIR RAČUNOVODSTVA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA 5

2.3. MJERENJE PERFORMANSI U NEPROFITNOM SEKTORU 17

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA POLITIČKIH STRANKI .. 19

3.1. OPIS UZORKA 19

3.2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA 24

3.3. REZULTATI EMPIRIJSKOG ISTRAŽIVANJA 24

4. ZAKLJUČAK 54

SAŽETAK 55

SUMMARY 55

LITERATURA 56

POPIS TABLICA, SLIKA I GRAFIKONA 60

PRILOZI 62

1. UVOD

U ovom diplomskom radu obrađena je tematika vezana uz neprofitni sektor Republike Hrvatske. U nastavku je pojašnjeno kako funkcionira regulatorni okvir računovodstva neprofitnih organizacija. Naveden je postupak od registriranja do prestanka rada neprofitne organizacije, a poseban fokus je stavljen na političke stranke. Pošto je tematika političkih stranki slabo zastupljena u stručnoj literaturi na području računovodstva odlučila sam se pozabaviti tom tematikom u svom diplomskom radu.

Političke stranke zastupaju interese šire javnosti, rade na dobrobiti iste, te kao takve imaju važnu ulogu u funkcioniranju društva u cjelini.

U empirijskom djelu rada istraživačke hipoteze su potkrijepljene podacima koji su skupljeni provedenom anketom i analizom financijskih izvještaja političkih stranaka.

1.1. PROBLEM I PREDMET ISTRAŽIVANJA

Političku stranku čini skupina ljudi udruženih radi zajedničkog djelovanja u društvu, a temeljene se na određenoj ideologiji ili ekonomskim interesima. Političke stranke imaju važnu ulogu u funkcioniranu društva i zastupanju interesa građana.

Na području Republike Hrvatske se nakon vremena monopartijskog sustava 1990. godine pojavilo se nekoliko opcija na nacionalnim izborima te se prvi put spominje pojam stranke.

Prva regulacija stranačkog djelovanja regulirana je Pravilnikom o obrascima i načinu vođenja registra političkih organizacija (NN br.27/90)[1], prvi Zakon o političkim strankama stupio je na snagu 1993. godine[2]. Trenutno je na snazi Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN br. 121/14), te Pravilnik o neprofitnom računovodstvu (NN br 1/15, NN br. 31/15 i NN br. 119/15).

Političke stranke podliježu i Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (NN br 02/14, 96/16 i 70/17). Ovim Zakonom je utvrđen način financiranja političkih stranki.

[1] Zakon o političkim strankama, [internet], raspoloživo na http://www.zakon.hr/z/549/Zakon-o-politi%C4%8Dkim-strankama [27.04.2016]

[2] Zakon o ustanovama, [internet], raspoloživo na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1993_08_76_1548.html [27.04.2016.]

Iz navedenog je očito kako se u Republici Hrvatskoj radi o kratkom vremenskom periodu stranačkog djelovanja te nema dovoljno provedenih analiza vezanih za političke stranke, i općenito neprofitni sektor u Republici Hrvatskoj. S obzirom na te činjenice proizašao je motiv za pisanje ovog rada. Smatram da političke stranke imaju važnu ulogu u svakodnevnom funkcioniranju kako građana, tako i društva u cjelini te s obzirom na to zaslužuju više pažnje u znanstvenoj i stručnoj literaturi.

S obzirom na navedeni problem istraživanja nazire se što je predmet istraživanja. Predmet istraživanja su financijski izvještaji političkih stranki u Republici Hrvatskoj.

Fokus rada će biti na važnosti žena u politici, tj. istraživanjem će se istražiti da li političke stranke koje imaju više žena na vodećim pozicijama u stranci imaju bolje financijske pokazatelje.

1.2. ISTRAŽIVAČKE HIPOTEZE

Na temelju gore navedenog problema i predmeta istraživanja postavljene su sljedeće istraživačke hipoteze:

H_1: Političke stranke koje imaju više žena na vodećim pozicijama imaju bolje financijske pokazatelje.

H_2: Političke stranke koje imaju zaposlenog računovođu imaju bolje financijske pokazatelje od onih stranki kojima poslovne knjige vodi knjigovodstveni servis,

H_3: Parlamentarne političke stranke objavljuju financijske izvještaje na vrijeme na svojim internetskim stranicama u odnosu na stranke koje nisu u Saboru.

U nastavku rada pokušat će se empirijski potkrijepiti navedene hipoteze te uz pomoć statističke analize doći ćemo do zaključka o prihvaćanju (ili odbacivanju) hipoteza.

1.3. CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Nakon definiranog problema i predmeta istraživanja slijedi definiranje samih ciljeva ovog diplomskog rada. Istraživanje je fokusirano na neprofitni sektor, točnije političke stranke i njihovu važnost u društvu te za cilj ima teorijski i empirijski potkrijepiti činjenice važne za dokazivanje (ili opovrgavanje) hipoteza ovog diplomskog rada. U radu će se koristiti različite metode za dokazivanje hipoteza na kojima se temelji ovaj rad. Nastojat će se dokazati da postoji statistički značajna povezanost između kvalitete financijskih pokazatelja i rodne strukture čelnih osoba u političkim strankama. Također ispitat ćemo postoji li razlika u kvaliteti financijskih pokazatelja stranka koje imaju zaposlenog računovođu u odnosu na one kojima knjige vodi knjigovodstveni servis (ili volonter). Pretpostavljamo da će političke stranke sa zaposlenim računovođom imati bolje financijske pokazatelje jer imaju lakšu kontrolu i pristup informacijama. Naposljetku ćemo istražiti postoji li povezanost pravovremenog objavljivanja financijskih izvještaja na internetskim stranicama s činjenicom radi li se o parlamentarnoj stranci ili ne.

1.4. METODE ISTRAŽIVANJA

Prilikom pisanja rada korištene su različite istraživačke metode. U teorijskom dijelu rada korištena je metoda kompilacije, prikupljanja i analiziranja literature neophodne za pisanje rada.

Uz gore navedene metode istraživanja korištene su i sljedeće metode istraživanja:

- metoda analize (proces raščlanjivanja složenih misaonih cjelina na jednostavne sastavne dijelove),
- metoda sinteze (proces objašnjavanja složenih misaonih cjelina pomoću jednostavnih misaonih tvorevina),
- metoda deskripcije (postupak opisivanja činjenica),
- metoda klasifikacije (način raščlanjivanja općeg pojma na jednostavnije pojmove),
- metoda komparacije (način uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, tj. Utvrđivanje njihove sličnosti odnosno različitosti).

Osim navedenih metoda u empirijskom dijelu rada s ciljem dokazivanja postavljenih hipoteza korištena je metoda dokazivanja ili opovrgavanja postavljenih hipoteza. Korištena je i metoda anketiranja kako bi prikupili potrebne podatke za provođenje analize financijskih pokazatelja. Uz sve navedeno upotrebljen je računalni program Excel, kao i program SPSS za obradu statističkih podataka. Empirijsko istraživanje provedeno je na temelju godišnjih financijskih izvještaja političkih stranki za 2015. godinu, a podaci o financijskim izvještajima su dostupni na internetskim stranicama političkih stranaka u elektronskoj verziji.

2. RAČUNOVODSTVENI OKVIR POSLOVANJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

2.1. ULOGA POLITIČKIH STRANAKA U DRUŠTVU

Politička stranka predstavlja udruženje ljudi koji imaju slične političke, socijalne ili gospodarske stavove. Zadatak političkih stranaka je prepoznati potrebe naroda te iste zastupati.

Političke stranke istupaju u javnosti i redovito sudjeluju u zastupanju naroda, a cilj im je osvajanje parlamentarne većine kako bi dobili značajan politički utjecaj.

Političke stranke imaju sljedeće funkcije:[3]

- Regrutiranje osoblja - postavljanje određene osobe iz svojih redova kao kandidata za određene političke službe
- Artikuliranje interesa - formuliraju javna očekivanja i zahtjeve društvenih grupa i snaga i prenose ih dalje u politički sustav
- Programska funkcija - integriraju različite interese u zajedničku predodžbu politike i to u sklopu programa koji izlažu i uz pomoć kojeg se bore za osvajanje većine glasova
- Funkcija participacije - predstavlja vezu između građana i političkog sistema, one omogućavaju političko učešće pojedinca ili grupe u političkim procesima

[3] T. Gverović (2014.): Državna revizija političkih stranaka i nezavisnih zastupnika. (Diplomski rad EFST) str. 30

- Funkcija legitimacije - pridonose ukorjenjivanju političkog reda u svijest građana i društvenih snaga.

Politika, definirana kao moć, zajednica ili institucija realnost je naših života te opravdan fokus istraživanja i kritika.

2.2. REGULATORNI OKVIR RAČUNOVODSTVA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

U Ustavu Republike Hrvatske iz 1990. godine utvrđeno je pitanje slobode mišljenja, slobodnog udruživanja i okupljanja te na taj način postavljen temelj pravnog okvira.[4]

Društvene organizacije koje su djelovale prije 1990. godine vlast je neizravno kontrolirala, a 90-ih godina formiran je pravni okvir vezan uz neprofitne organizacije, koji je imao svega nekoliko promjena (dopuna) do danas:[5]

- Zakon o humanitarnoj pomoći (1992. godine) u kojem je djelomično uređen status humanitarne organizacije.
- Zakon o političkim strankama (1993. godine)
- Zakon o zakladama i fundacijama (1995. godine)
- Zakon o radu (1995. godine) u kojem je utvrđen način osnivanja, djelovanja i prestanak rada udruga poslodavaca i sindikata
- Zakon o udrugama (1997. godine) u kojem je utvrđena tehnika slobodnog udruživanja, riješio je i pitanje pretvorbe društvenih organizacija u udruge kao i pitanje privatizacije njihove imovine.[6]

Krajem 1998. godine osnovan je Ured Vlade Republike Hrvatske zahvaljujući inozemnim pritiscima.[7] Ured se zalaže za transparentan način raspodjele sredstava, a 1999. Godine je raspisao javni natječaj za donacije iz Državnog proračuna.

---

[4]Razvoj civilnog društva u hrvatskoj [Internet], raspoloživo na: http://programjako.info/wp-content/uploads/2009/01/UNDP_RazvojCivilnogDrustvaUHrvatskoj.pdf, str. 14

[5] Razvoj civilnog društva u hrvatskoj [Internet], raspoloživo na: http://programjako.info/wp-content/uploads/2009/01/UNDP_RazvojCivilnogDrustvaUHrvatskoj.pdf, str. 14

[6] Razvoj civilnog društva u hrvatskoj [Internet], raspoloživo na: http://programjako.info/wp-content/uploads/2009/01/UNDP_RazvojCivilnogDrustvaUHrvatskoj.pdf, str. 15

[7] Razvoj civilnog društva u hrvatskoj [Internet], raspoloživo na: http://programjako.info/wp-content/uploads/2009/01/UNDP_RazvojCivilnogDrustvaUHrvatskoj.pdf, str. 26

U siječnju prošle godine na snagu je stupio novi Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacije. Ovaj zakon se odnosi na sve domaće (i strane) pravne osobe koje imaju za cilj osnivanje radi pružanja dobrobit široj zajednici. Neprofitne organizacije kao takve svoje poslovanje trebaju temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja, na načelu javnosti i transparentnosti.

U svrhu što veće transparentnosti poslovanja, neprofitne organizacije su dužne sastavljati financijski plan (najkasnije do 31. prosinca za sljedeću godinu) koji se sastoji od:[8]

- plana prihoda i rashoda
- plana zaduživanja i otplata
- obrazloženja financijskog plana.

Neprofitna organizacija dužna je prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje.

Neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva (prve tri godine od osnivanja), no može donijeti odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva ako:

- vrijednost imovine neprofitne organizacije na kraju svake od prethodne tri godine uzastopno manja od 230.000,00 kuna i
- godišnji prihod neprofitne organizacije u svakoj od prethodne tri godine uzastopno manji od 230.000,00 kuna godišnje.

Poslovne knjige dvojnog knjigovodstva koje vodi neprofitna organizacija su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Neprofitne organizacije se financiraju:

- Pomoću donacija, subvencija
- Na osnovu članarina
- Na komercijalnoj osnovi.

Donacije iz Državnog proračuna postale su jedan od glavnih izvora financiranja neprofitnih organizacija do danas.

[8] Odnosi se samo na neprofitne organizacije koje su obveznici vođenja dvojnog knjigovodstva.

Neprofitne organizacije se osnivaju upisom u registar, te se neprofitnoj organizaciji dodjeljuje redni broj upisa. Registar neprofitnih organizacija vodi Ministarstvo financija, te je javno dostupan na stranicama Ministarstva.

Kao pravne osobe u neprofitnom sektoru javljaju se:[9]

- udruge
- zaklade
- političke stranke
- fundacije
- ustanove
- umjetničke organizacije
- komore
- Sindikati
- udruge poslodavaca...

Neprofitna organizacija mora biti upisana u registar neprofitnih organizacija da bi imala pravo na sredstva iz državnog proračuna.

Neprofitne organizacije obično se dijele u dvije skupine:[10]

- Državne neprofitne organizacije ili javne profitne organizacije
- Nedržavne neprofitne organizacije ili privatne neprofitne organizacije

U određenju neprofitne organizacije nije presudan njezin pravni oblik već svrha i cilj osnivanja, te obilježje djelatnosti.[11]

Neprofitna organizacija može se definirati kao pravna osoba koja se osniva radi ostvarivanja određenog javnog, općeg ili zajedničkog interesa pojedinca, grupe građana ili šire zajednice pri čemu nije naglašeno ostvarivanje profita niti djelovanje na tržišnoj osnovi.[12]

[9] Neprofitne organizacije [Internet] raspoloživo na: http://www.mfin.hr/hr/neprofitne-organizacije [14.07.2016]

[10] Vašiček, V., [et al] (2008): Računovodstvo neprofitnih organizacija, Riznica, Zagreb, str. 3.

[11] Vašiček, V., [et al] (2008): Računovodstvo neprofitnih organizacija, Riznica, Zagreb, str. 3.

[12] Neprofitne organizacije, provjerite plaćate li PDV koji niste dužni! [Internet], raspoloživo na: http://www.poslovni.hr/tips-and-tricks/neprofitne-organizacije-provjerite-placate-li-pdv-koji-niste-duzni-290536 [04.09.2015.]

Neprofitne organizacije osnivaju se s ciljem osiguravanja općeg boljitka društva. Osnovni cilj neprofitnih organizacija je pružanje usluga široj javnosti, te kao takva ne bi trebala imati za cilj ostvarivanje profita. Iz toga proizlazi da im nije primarni interes ostvarivanje dobiti i distribucija iste članovima organizacije. Neprofitne organizacije mogu zapošljavati osobe i ostvarivati prihode iz gospodarske djelatnosti, ali na kraju godine ne mogu iskazivati profit (jer je riječ o neprofitnim organizacijama) nego višak (ili manjak) prihoda nad rashodima. Ako ostvaruju višak prihoda, taj se iznos prenosi u pričuve organizacije i ne raspoređuje se članovima organizacije nego služi isključivo za obavljanje djelatnosti za koju je neprofitna organizacija registrirana.

Primarni izvor financiranja neprofitnih organizacija nije tržišna djelatnost (prodaja proizvoda, usluga i sl) već se često financiraju iz raznih javnih i privatnih fondova. Također veliki udio novčanih sredstava odnosi se na donacije iz privatnog sektora. Neprofitne organizacije natječu se na tržištu donacija za resurse. Kako bi dobili sredstva za financiranje moraju pokazati osnovne karakteristike svog programa.

Često je skandalima narušen ugled neprofitnih organizacija što izaziva skepticizam kod potencijalnih donora. Skepticizam se prvenstveno javlja zbog iznošenja premalo informacija o načinu na koji će se donirana sredstva utrošiti. Zbog toga se radi na sve većoj transparentnosti objavljivanja informacija.

Obilježja neprofitnih organizacija s naglaskom na razlike između profitnih i neprofitnih organizacija prema Antony/Young (1988) su sljedeća:[13]

- odsustvo mjerenja profita
- razlika u poreznim i zakonskim određenjima
- razvoj neprofitnih organizacija usmjeren je pretežito na pružanje usluga
- veća su ograničenja neprofitnih organizacija u određivanju ciljeva i formuliranju strategija
- manja zavisnost od financijske podrške stranaka
- dominantnost visokog stupnja profesionalizma
- različitosti u načinu upravljanja neprofitnim organizacijama

[13] Vašiček, V., [et al] (2008): Računovodstvo neprofitnih organizacija, Riznica, Zagreb str 3.

- različitost u strukturi upravljanja
- važnost političkog utjecaja
- tradicija neprimjene upravljačke kontrole.

Prema Granofu (1998) razlike između profitnih i neprofitnih organizacija su sljedeće:[14]

- različitost svrhe i ciljeva osnivanja i djelovanja
- financiranje putem proračuna i drugih izvora (ne putem tržišta)
- rashodi poslovanja pokrivaju se osiguranim prihodima
- proračun, a ne godišnji financijski izvještaj je najvažniji financijski dokument
- izvršenje proračuna je pokriveno računovodstvom i financijskim izvještavanjem
- potrebno je osigurati uravnotežen proračun
- prihodi ne zavise od odnosa ponude i potražnje
- nema direktne povezanosti između prihoda i rashoda
- dugotrajna imovina nije povezana s prihodima niti s očuvanjem imovine
- izvori mogu biti restriktivni
- nema izraženih vlasničkih interesa
- smanjenje razlike između internog i eksternog računovodstva i izvještavanja.

Kao razlika između profitnih i neprofitnih organizacija može se navesti i:[15]

- Razlika u poreznim i zakonskim odredbama (oslobođeni su od oporezivanja dobiti, osim onih organizacija kojima je Porezna Uprava izdala rješenje)
- Razvoj neprofitnih organizacija pretežito je usmjeren na pružanje usluga
- Dominantnost visokog stupnja profesionalizma
- Različitost u strukturi upravljanja
- Tradicija neprimjerene upravljačke kontrole

Kao osnovna razlika između profitnih i neprofitnih organizacija može se istaknuti hijerarhija, tj. njezino odsustvo. U neprofitnim organizacijama nema jasne hijerarhijske podjele. To prvenstveno nije moguće zbog toga što se nerijetko u neprofitnim organizacijama susrećemo s

[14] Vašiček, V., [et al] (2008): Računovodstvo neprofitnih organizacija, Riznica, Zagreb, str 4.

[15] Bajo Jakir I., Maletić, I., Sirovica, K., Vašiček, V. (2009): Računovodstvo neprofitnih organizacija - s primjenom kontnog plana i poreznih propisa, HZRIF, str. 4.

radom volontera koji nisu stalno zaposleni te njihov doprinos je na dobrovoljnoj bazi. Oni kao takvi nemaju obaveze redovito obavljati zahtjeve same organizacije jer nisu u radnom odnosu.

Sustavi financijskog upravljanja i kontrola temelje se na pet međusobno povezanih komponenti unutarnjih kontrola, koje uključuju:[16]

- kontrolno okruženje
- upravljanje rizicima
- kontrolne aktivnosti
- informacije i komunikacije
- praćenje i procjenu sustava

Financijsko izvještavanje neprofitnih organizacije postalo je pravilo u Hrvatskoj i u svijetu.

Neprofitne organizacije natječu se na tržištu donacija za sredstva, a da bi dobile ta sredstva neprofitne organizacije moraju biti odgovorne i pokazati performanse programa.[17] Prema Barmonu natjecanje za donacije zahtjeva diferencijaciju, inovacije i adekvatan marketing.[18] Zbog velikih skandala koji su poljuljali povjerenje donora financijski izvještaji neprofitnih organizacija postali su lako dostupni javnosti.[19] Povećanjem transparentnosti nastoji se zadobiti povjerenje javnosti i potaknuti mnoge na financiranje raznih projekata od javnog interesa. Upravo zbog poljuljanog povjerenja mnoge neprofitne organizacije nerijetko troše velika novčana sredstva (troškovi marketinga) kako bi na tržištu prikupili sredstva za financiranje svojih projekata. Stoga se radi na standardizaciji norma izvještavanja i transparentnosti informacija (kroz smanjenje asimetričnosti informacija[20]).

Uvedeni su programi trošenja sredstava i popunjavanje poreznih prijava (konkretno u SAD-u obrazac 990). Kroz ove programe se žele signalizirati potencijalne manipulacije u

[16] Zakon o političkim strankama, [internet], raspoloživo na: http://www.zakon.hr/z/549/Zakon-o-politi%C4%8Dkim-strankama

[17] Eckerd, A. (2015): Two approaches to nonprofit financial rations and the implications for managerial incentives, SAGE, Vol. 44(3), str. 437

[18] Eckerd, A. (2015): Two approaches to nonprofit financial rations and the implications for managerial incentives, SAGE, Vol. 44(3), str. 438

[19] Lecy, J., D., Searing, E., A., M. (2015): Anatommy of the nonprofit starvation cycle: An analysis of falling overhead rations in the nonprofit sector, SAGE, Vol 44(3), str. 540

[20] Cordery, C. (2013): Regulating small and medium charities: Does it improve transparency and accountability?, ISTR, Vol 24, str .834

financijskim izvještajima. Izvještaji postaju lako dostupni javnosti (kopija obrasca 990) te se time smanjuje asimetrija informacija.

Zakonom iz 2006. godine u Engleskoj i Walesu došlo se do novog zahtjeva za javnu dobrobit izvješćivanja prema kojem je svaka neprofitna organizacija obvezna sastaviti godišnje izvješće (TAR) čime se utječe na lakše razumijevanje odgovornosti neprofitnih organizacija.[21] Prema zakonu iz 2008. godine neprofitne organizacije moraju koristiti široj javnosti.

U fokusu ovog rada su političke stranke te će u nastavku biti nešto više rečeno o njima.

Političku stranku može osnovati sto punoljetnih, poslovno sposobnih državljana Republike Hrvatske.[22] Osnivanjem stranke, ista se upisuje u registar te tada stječe svojstvo pravne osobe. Registar političkih stranaka vodi Ministarstvo uprave i taj registar je javno dostupan.

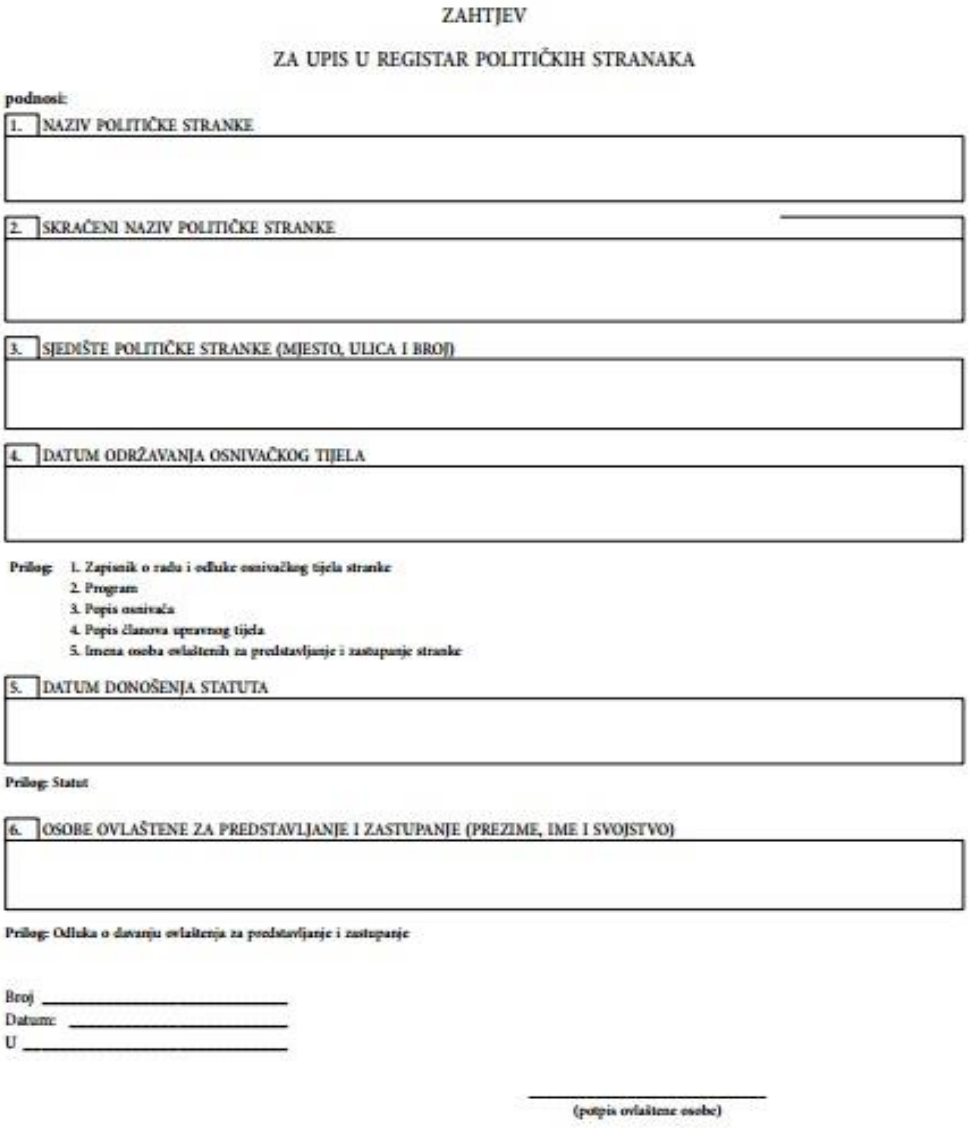
Broj članova stranke ne smije biti ispod zakonski određene granice. Zakonom o političkim strankama definiran je položaj, uvjet i način osnivanja (tj. registriranja) političkih stranaka. Prema Zakonu, političkim strankama se smatraju udruge čiji su ciljevi izraženi u programu i statutu. Političkim strankama upravljaju njezini članovi.

Postupak registracije političke stranke započinje popunjavanjem zahtjeva za upis u registar političkih stranaka.

[21] Morgan, G., G., Fletcher, N., J. (2013): Mandatory public benefit reporting as a basis for charity accountability: Findings from England and Wales, ISTR, Vol 24, str 805

[22] Zakon o političkim strankama – Osnivanje i registriranje političkih stranaka http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=1866

Slika 1: Zahtjev za upis u registar političkih stranki

ZAHTJEV

ZA UPIS U REGISTAR POLITIČKIH STRANAKA

podnosi:

1. NAZIV POLITIČKE STRANKE

2. SKRAĆENI NAZIV POLITIČKE STRANKE

3. SJEDIŠTE POLITIČKE STRANKE (MJESTO, ULICA I BROJ)

4. DATUM ODRŽAVANJA OSNIVAČKOG TIJELA

Prilog: 1. Zapisnik o radu i odluke osnivačkog tijela stranke
2. Program
3. Popis osnivača
4. Popis članova upravnog tijela
5. Imena osoba ovlaštenih za predstavljanje i zastupanje stranke

5. DATUM DONOŠENJA STATUTA

Prilog: Statut

6. OSOBE OVLAŠTENE ZA PREDSTAVLJANJE I ZASTUPANJE (PREZIME, IME I SVOJSTVO)

Prilog: Odluka o davanju ovlaštenja za predstavljanje i zastupanje

Broj _____
Datum: _____
U _____

_____
(potpis ovlaštene osobe)

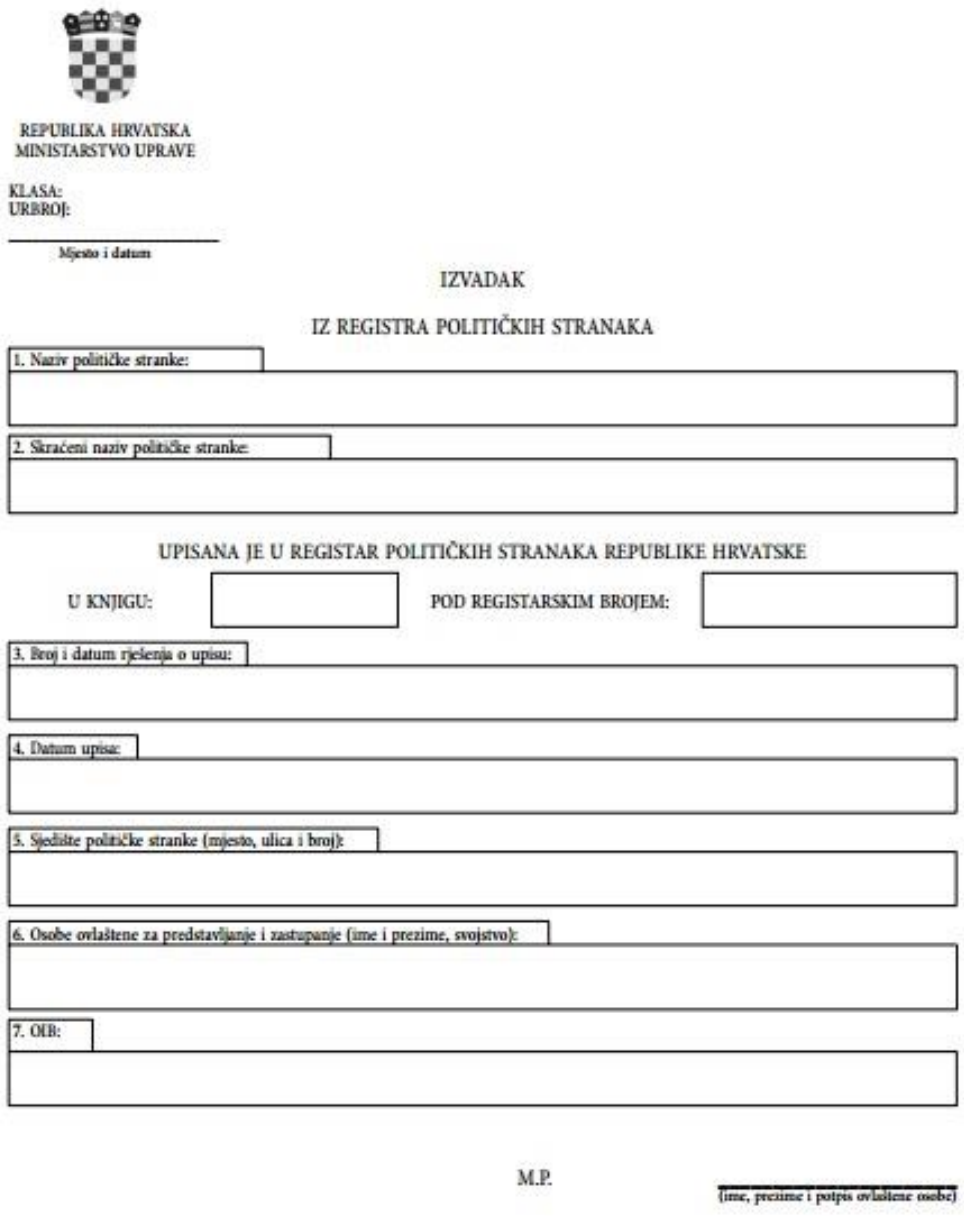
Izvor: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/411908.pdf

Uz gore navedeni zahtjev za upis u registar političkih stranaka prilažu se:

- Zapisnik o radu i odluke osnivačkog tijela stranke
- Program i statut
- Popis osnivača i članova upravnih tijela
- Imena osoba ovlaštenih za predstavljanje i zastupanje
- Dokaz o hrvatskom državljanstvu osnivača i članova upravnih tijela.

Nakon što je odobren zahtjev za upis političke stranke u registar, dobiva se izvadak iz registra političkih stranaka.

Slika 2: Izvadak iz registra političkih stranaka

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UPRAVE

KLASA:
URBROJ:

Mjesto i datum

IZVADAK

IZ REGISTRA POLITIČKIH STRANAKA

1. Naziv političke stranke:

2. Skraćeni naziv političke stranke:

UPISANA JE U REGISTAR POLITIČKIH STRANAKA REPUBLIKE HRVATSKE

U KNJIGU: POD REGISTARSKIM BROJEM:

3. Broj i datum rješenja o upisu:

4. Datum upisa:

5. Sjedište političke stranke (mjesto, ulica i broj):

6. Osobe ovlaštene za predstavljanje i zastupanje (ime i prezime, svojstvo):

7. OIB:

M.P.

(ime, prezime i potpis ovlaštene osobe)

Izvor: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/411908.pdf

Naziv političke stranke mora biti na hrvatskom jeziku. U slučaju da se naziv jasno ne razlikuje od već registriranih političkih stranaka, takav zahtjev će se odbiti.

Uz puni naziv stranke u registar se unosi i skraćeni naziv koji sadrži karakteristični dio naziva političke stranke.

Političke stranke mogu stjecati prihod od:

- Članarina
- Dobrovoljnih priloga
- Izdavačke djelatnosti
- Prodaje propagandnog materijala
- Organizacije stranačkih manifestacija
- Državnog proračuna
- Proračuna jedinica lokalne i područne samouprave...

Ako politička stranka ostvaruje višak prihoda nad rashodima na kraju obračunskog razdoblja, s tim viškom („dobiti“) treba postupati kao i svaka druga neprofitna organizacija. Pošto su političke stranke fokusirane na javnost i javno dobro dužne su javno prikazati podrijetlo i namjenu sredstava koja su im pristigla tijekom godine.

Sukladno članku 29. stavku 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (“Narodne novine”, broj 24/11., 61/11., 27/13. i 48/13.-pročišćeni tekst)[23], političke stranke su dužne voditi poslovne knjige, na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Političke stranke dužne su objavljivati godišnje financijske izvještaje najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Financijski izvještaji se dostavljaju FINA-i, a internet adresa na kojoj su dostupni izvještaji Ministarstvu financija. Godišnji financijski izvještaji koji se trebaju objaviti su:

1. GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ
2. GODIŠNJI PROGRAM RADA (za prethodno izvještajno razdoblje – 2013.)
3. FINANCIJSKI PLAN (za prethodno izvještajno razdoblje – 2013.)

[23] Popis zakona vezanih za političke stranke [Internet]], raspoloživo na: http://www.mfin.hr/hr/institucionalni-okvir (30.08.2017)

4. IZVJEŠĆA O DONACIJAMA PRIMLJENIM TIJEKOM GODINE[24] (obrazac IZ-D Pravilnika)

Ukoliko političke stranke ne objave financijske izvještaje u zadanom roku slijede im sankcije u vidu obustave isplate sredstava za redovno godišnje financiranje (koje traje dok ne dostave izvještaje) a može biti popraćeno i novčanom kaznom 50.000,00 do 500.000,00 kuna.

Godišnji financijski izvještaji koje sastavljaju političke stranke su:[25][26]

- Bilanca (BIL-NPF)
- Račun prihoda i rashoda (PR-PAS-NPF) i
- Bilješke

Bilanca za neprofitne organizacije, a samim time i političke stranke jer spadaju u tu kategoriju ima nešto drugačiju strukturu od bilance profitnog sektora te ona izgleda ovako:

AKTIVA

0. NEFINANCIJSKA IMOVINA

- Neproizvedena dugotrajna imovina
- Proizvedena dugotrajna imovina
- Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti
- Nefinancijska imovina u pripremi

[24] Političke stranke, koje su u prvih šest mjeseci tekuće godine primile donacije, dužne su najkasnije do 15. srpnja tekuće godine, javno objaviti podatke o donacijama koje su, za potporu njihova političkog djelovanja, primili u prvih 6 mjeseci tekuće godine (polugodišnje izvješće).

[25] Neprofitne organizacije koje nisu u sustavu dvojnog knjigovodstva popunjavaju samo Godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima (G-PR-IZ-NPF).

[26] Uputa za izradu I predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija [Internet], dostupno na : http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Okruznica%20I-XII%202015.PDF (21.08.2017)

I. FINANCIJSKA IMOVINA

- Novac u banci i blagajni
- Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo
- Zajmovi
- Vrijednosni papiri
- Dionice i udjeli u glavnici
- Potraživanja za prihode
- Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda

PASIVA

I. OBVEZE I VLASTITI IZVORI

2. Obveze

- Obveze za rashode
- Obveze za vrijednosne papire
- Obveze za kredite i zajmove
- Odgođeno plaćanje rashoda I prihoda budućih razdoblja

2. Vlastiti izvori

- Revalorizacijska rezerva
- Višak prihoda
- Manjak prihoda

IZVANBILANČNI ZAPISI

2.3. MJERENJE PERFORMANSI U NEPROFITNOM SEKTORU

Neprofitne organizacije mogu koristiti brojne financijske pokazatelje kako bi se pokazala realna slika financijske situacije unutar organizacije. Kako se neprofitnom sektoru u znanstvenoj literaturi i ne predaje neka velika važnost, tako se za mjerenje performansi koriste pokazatelji koji su razvijeni za američki sektor neprofitnih organizacija. Pošto se način sastavljanja financijskih izvještaja razlikuje (između Hrvatske i Amerike), ne mogu se koristiti svi američki pokazatelji. [27]

U nastavku će se navesti pokazatelji koji se mogu primjenjivati unutar Hrvatske:[28]

- Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda
- Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna
- Koeficijent zarađenih prihoda
- Koeficijent samodostatnosti
- Koeficijent tekuće likvidnosti
- Odnos rashoda za zaposlene i ukupnih rashoda
- Povrat vlastitih izvora (rentabilnost vlastitih izvora)
- Interval obrane
- Pokazatelj uštede
- Koeficijent zaduženosti
- Odnos prihoda.

Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda, na koji se najviše oslanjaju neprofitne organizacije, stavlja u odnos najveći iznos prihoda i ukupne prihode.

[27] Hladika, M., Žigman , A. (2012.) : Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacije, Riznica, br. 10.

[28] Hladika, M., Žigman , A. (2012.) : Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacije, Riznica, br. 10.

Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz držanog proračuna tumači koliko se neprofitna organizacija oslanja na sredstva dobivena iz državnog proračuna.

Koeficijent zarađenih prihoda objašnjava koliko prihoda organizaciji ostaje prodajom usluga, a računa se stavljanjem u omjer zarađene i ukupne prihode.

Koeficijent samodostatnosti ili koeficijent ekonomičnosti se izračunava stavljajući u omjer ukupne zarađene prihode i ukupne rashode.

Koeficijent tekuće likvidnosti dobije se stavljanjem u odnos kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza.

Odnos rashoda za zaposlene i ukupnih rashoda stavlja u odnos rashode za zaposlene s ukupnim rashodima.

Povrat vlastitih izvora dobije se dijeljenjem promjena vlastitih izvora i ukupnih vlastitih izvora.

Interval obrane stavlja u odnos novac, utržive vrijednosne papire i potraživanja s prosječnim mjesečnim rashodima. Utvrđuje broj mjeseci u kojima organizacija može obavljati djelatnost ako u međuvremenu ne dođe do dodatnog primitaka.

Pokazatelj uštede dobije se stavljanjem u omjer viška/manjka prihoda i ukupnih rashoda. Govori o sposobnosti povećanja vlastitih izvora. Ako je pokazatelj veći dolazi do porasta vlastitih izvora.

Koeficijent zaduženosti stavlja u odnos prosječne ukupne obveze i prosječnu ukupnu imovinu.

Odnos prihoda stavlja u odnos vrstu prihoda i ukupni prihod.

Kako bi se ovi pokazatelji mogli izračunati potrebi su financijski izvještaji neprofitnih organizacija. Financijski pokazatelji su korisni ukoliko su izračunati na temelju istinitih i objektivnih financijskih izvještaja.

Fokus rada je na rodnoj strukturi menadžmenta te treba spomenuti neka od srodnih istraživanja koja su se pozabavila tom tematikom. Prema istraživanju kolegica Pološki, Bulat

(2013)[29] žene u politici imaju drugačiji stil vođenja, te su kompetentnije za osluhivanje različitih potreba društva. Autori Ararat, Asku, Cetin (2010)[30]; Julizerma, Zulkarmain (2012)[31]. Također i Carter, Simkins, Simpson (2002)[32] nalaze pozitivan odnos između rodne raznolikosti i uspješnosti tvrtke. Carter, D`Suoza, Simkins, Simpson (2007)[33] utvrdili su da spolna raznolikost ima pozitivan učinak na financijske rezultate. A autori Erhard, Webel, Shrader (2003)[34] ustvrdili su da spolna raznolikost pozitivno utječe na koeficijente ROA i ROI.

Pregledom ovih istraživanja očekuju se lični rezultati u nastavku rada.

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA POLITIČKIH STRANKI

3.1. OPIS UZORKA

Kako bi se dobio potreban uzorak za provođenje statistička analize podataka anketni upitnik je u više navrata poslan svim političkim strankama putem elektroničke pošte. Pošto je odgovor na anketni upitnik bio dosta "slab" proces se ponavljao duži niz mjeseci u kontinuitetu sve dok nije prikupljen broj anketa dostatan za provođenje analize. Ovim istraživanjem obuhvaćeno je trideset političkih stranaka u Republici Hrvatskoj. Nad tim političkim strankama proveden je anketni upitnik i analiza financijskih izvještaja, pomoću

[29] Položki Vokić, N., Bulat, I. (2013): Što žene lideri unose u politiku - psihološka i radna obilježja, stil vođenja, interesi i perspektive, Internet], raspoloživo na : http://hrcak.srce.hr/136784

[30] Ararat, M,, Aksu, M., Cetin, A. (2010): The Impact of Board Diversity on Boards' Monitoring Intensity and Firm Performance: Evidence from the Istanbul Stock Exchange,[Internet], raspoloživo na : https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1572283

[31] Julizaerma, M.K., Zulkarnain, M. (2012): Gender Diversity in the Boardroom and Firm Performance of Malaysian Public Listed Companies, [Internet], raspoloživo na: http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812053608

[32] Carter, D., Simkins, B., Simpson, W. (2003): Corporate Governance, Board Diversity, and Firm Value, [Internet], raspoloživo na : http://library.pcw.gov.ph/sites/default/files/corporate%20governance,%20board%20diversity.pdf

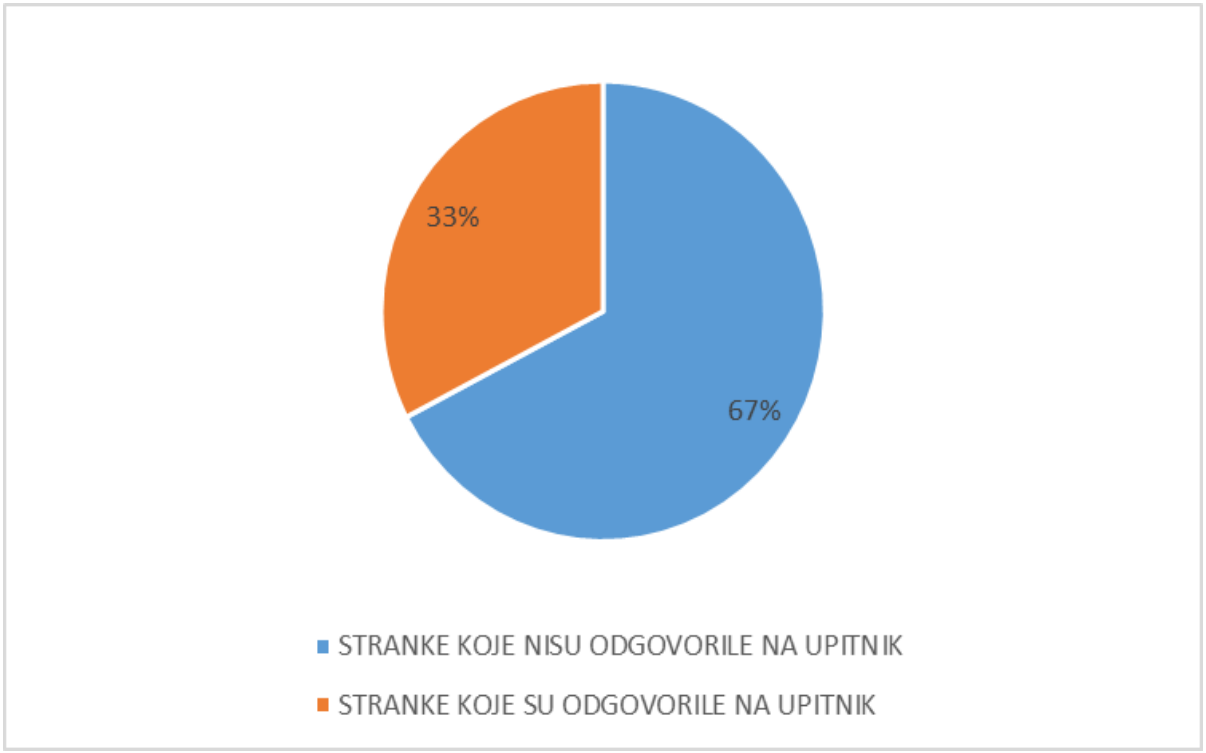
[33] Carter, D., D`Suoza, F., Simkins, B., Simpson, W. (2007): The diversity of crporate board committees and firm financial pefrormance, [Internet], raspoloživo na: file:///C:/Users/Marija/Downloads/SSRN-id972763.pdf

[34] Erhard, N., Webel, J., Shrader, C. (2003): Corporate Governance: An International Review, [Internet], raspoloživo na> http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1467-8683.00011/epdf?r3_referer=wol&tracking_action=preview_click&show_checkout=1&purchase_referrer=www.google.hr&purchase_site_license=LICENSE_DENIED_NO_CUSTOMER

financijskih izvještaja koji su javno dostupni na internetskim stranicama političkih stranaka. Izračunati su financijski pokazatelji, te uz pomoć podataka iz anketnog upitnika provedena je statistička obrada podataka.

U vremenskom periodu koje smo obuhvatili analizom bile su aktivne 92 političke stranke u Republici Hrvatskoj te je svima poslan anketni upitni.

Graf 1. Postotak odgovora na anketu

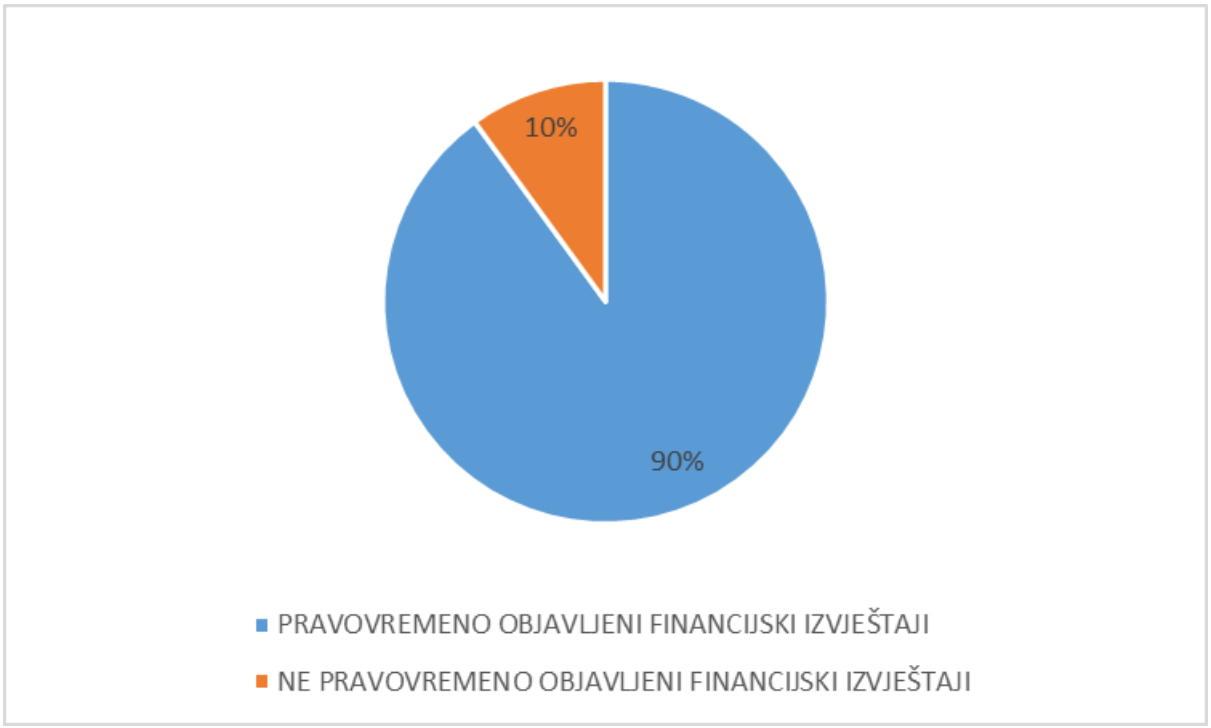

Izvor: Izrada autora

Od ukupno 92 aktivne političke stranke anketni upitnik je popunilo 30 političkih stranaka. Što se iz priloženog grafikona može vidjeti da to čini samo 33% anketnog uzorka. Nakon prikupljenih podataka provedena je analiza ankete o čemu će biti rečeno više u nastavku rada.

Dolje navedeni grafikon prikazuje koliki postotak političkih stranki koje su popunile anketni upitnik pravovremeno objavljuje svoje financijske izvještaje na web adresama koje su dojavile Ministarstvu financija.

Graf 2: Postotak pravovremeno objavljenih izvještaja

Izvor: Izrada autora

Nakon analize podataka prikupljenih anketnim upitnikom vidljivo je da unatoč strogim zakonskim sankcijama ipak 10% stranaka svoje financijske izvještaje nije učinilo javno dostupnima.

Provedena je analiza financijskih izvještaja i izračun financijskih pokazatelja kako bi se započelo s dokazivanjem hipoteza.

Tablica 1: Financijski pokazatelji

PUNI NAZIV POLITIČKE STRANKE	KOEF. POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEF. POUZDANOSTI SREDST. DOBIVENIH IZ DRŽ.PR.	KOEF. ZARAĐENIH PRIHODA	KOEF. SAMODOSTATNOSTI	KOEF. TEKUĆE LIKVIDNOSTI	ODNOS RASH. ZA ZAPOSLENE I UK. RASH.	POVRAT VLASTITIH IZVORA
ISTARSKI DAMOKRATSKI SABOR	0,86	0,03	0,11	0,12	2,08	0,17	-0,87
HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA	0,86	0,93	0,07	0,08	2,21	0,02	0,06
SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA	0,91	0,91	0,09	0,08	4,52	0,27	-0,24
SOCIJALISTIČKA PARTIJA HRVATSKE	0,87	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	-1,10
DEMOKRATSKA PRIGORSKO - ZAGREBAČKA STRANKA	0,87	0,00	0,13	0,07	1,37	0,00	-3,79
HRVATSKA RADNIČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DEMOKRATSKA STRANKA ŽENA	np	np	np	np	np	np	np
BLOK UMIROVLJENICI ZAJEDNO	0,87	0,01	0,12	0,08	0,08	0,00	0,37
AKCIJA ZA BOLJU HRVATSKU	18,92	19,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HRVATSKA DEMOKRATSKA REGIONALNA STRANKA	np	np	np	np	np	np	Np
HRVATSKA SOCIJALNO - LIBERALNA STRANKA	0,89	0,01	0,04	0,03	7,87	0,12	-1,03
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	0,66	0,12	0,27	0,23	1,76	0,13	-1,11
HRVATSKA NARODNA STRANKA - LIBERALNI DEMOKRATI	0,54	0,09	0,38	0,39	1,41	0,10	3,14
SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE	0,84	0,02	0,09	0,08	0,05	0,02	-0,09
HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA	0,90	0,91	0,09	0,08	5,97	0,07	-0,24
ZAGORSKA DEMOKRATSKA STRANKA	0,99	0,01	0,99	0,89	12,11	0,00	-0,78
GRAĐANSKA OPCIJA GRADA OSIJKA	0,52	1,00	0,00	0,00	0,22	0,00	1,78
AUTONOMNA REGIONALNA STRANKA HRVATSKOG PRIMORJA, GORSKOG KOTARA, OTOKA I RIJEKE	1,00	1,00	0,00	0,00	2,76	0,19	1,00
AKCIJA MLADIH	1,00	1,00	0,00	0,00	7,82	0,03	0,04
OBITELJSKA STRANKA	0,61	0,61	0,30	0,30	0,01	1,06	2,18
HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ	0,97	0,97	0,03	0,02	0,54	0,01	1,84
HRVATSKI LABURISTI - STRANKA RADA	0,66	0,00	0,02	0,02	22,80	0,02	0,14
PLOČANSKA STRANKA	1,00	0,00	0,00	0,00	804,50	0,00	0,00
ISTARSKA STRANKA UMIROVLJENIKA - PARTITO ISTRIANO DEI PENSIONATI	np	np	np	np	np	np	Np
MOST NEZAVISNIH LISTA	0,47	0,85	0,00	0,00	0,05	0,30	1,07
ODRŽIVI RAZVOJ HRVATSKE	0,78	0,78	0,19	0,19	0,17	0,03	1,89
ISTARSKI DEMOKRATI - DEMOCRATICI ISTRIANI	0,96	0,99	0,01	0,01	1,65	0,00	1,00
HRVATSKA KONZERVATIVNA STRANKA	0,60	0,92	0,27	0,26	0,57	0,04	1,00
PAMETNO	0,79	1,00	0,00	0,00	1,37	0,00	1,00
AKTIVNI BRANITELJI I UMIROVLJENICI HRVATSKE	1,00	0,00	1,00	2,74	0,00	0,00	1,00

Tablica 2: Financijski pokazatelji - 2. dio

PUNI NAZIV POLITIČKE STRANKE	INTER. OBRANE	POKAZAT. UŠTEDE	KOEF. ZADUŽENOSTI	ODNOS PRIHODA - ČLANARINE	ODNOS PRIHODA - DONACIJE	ODNOS PRIHODA - DONACIJE IZ PRORAČUNA	ODNOS PRIHODA - OSTALI IZVORI	ODNOS PRIHODA - POSEBNI PROPISI IZ PRORAČUNA	ODNOS PRIHODA - PRIHODI GRAĐANA
ISTARSKI DAMOKRATSKI SABOR	0,81	0,07	0,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,86	0,00
HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA	7,51	0,07	0,45	0,00	0,00	0,86	0,00	0,00	0,00
SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA	0,59	-0,16	0,22	0,00	0,00	0,91	0,00	0,00	0,00
SOCIJALISTIČKA PARTIJA HRVATSKE	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	98,35	0,00	0,00	0,00
DEMOKRATSKA PRIGORSKO - ZAGREBAČKA STRANKA	0,13	-0,46	0,73	0,00	0,00	0,34	0,00	0,87	0,00
HRVATSKA RADNIČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DEMOKRATSKA STRANKA ŽENA	np	np	np	np	np	np	np	np	np
BLOK UMIROVLJENICI ZAJEDNO	0,25	-0,30	12,53	0,00	0,00	12,42	0,00	0,87	0,00
AKCIJA ZA BOLJU HRVATSKU	0,00	0,21	0,00	0,00	18,92	5,05	0,00	0,00	0,00
HRVATSKA DEMOKRATSKA REGIONALNA STRANKA	np	np	np	np	np	np	np	np	np
HRVATSKA SOCIJALNO - LIBERALNA STRANKA	2,85	-0,24	0,13	0,00	0,00	0,89	0,00	0,00	0,00
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	1,12	-0,14	0,57	0,00	0,00	0,31	0,66	0,00	0,00
HRVATSKA NARODNA STRANKA - LIBERALNI DEMOKRATI	3,70	0,04	0,71	0,00	0,00	0,10	0,00	0,54	0,00
SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE	2,96	-0,09	21,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84	0,00
HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA	3,89	-0,09	0,17	0,00	0,00	0,09	0,00	0,90	0,00
ZAGORSKA DEMOKRATSKA STRANKA	1,09	-0,10	0,08	0,00	0,00	30,26	0,00	0,99	0,00
GRAĐANSKA OPCIJA GRADA OSIJKA	0,00	0,00	4,46	0,00	0,00	347,94	0,00	0,00	0,52
AUTONOMNA REGIONALNA STRANKA HRVATSKOG PRIMORJA, GORSKOG KOTARA, OTOKA I RIJEKE	6,38	0,04	0,36	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
AKCIJA MLADIH	2,97	0,01	0,13	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
OBITELJSKA STRANKA	0,03	0,00	120,48	0,00	0,61	0,00	0,00	0,00	0,00
HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ	0,68	-0,12	1,85	0,00	0,00	0,97	0,00	0,00	0,00
HRVATSKI LABURISTI - STRANKA RADA	11,02	0,13	0,04	0,00	0,00	0,66	0,00	0,00	0,00
PLOČANSKA STRANKA	0,00	-0,06	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ISTARSKA STRANKA UMIROVLJENIKA - PARTITO ISTRIANO DEI PENSIONATI	np	np	np	np	np	np	np	np	np
MOST NEZAVISNIH LISTA	0,19	-0,64	18,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,47
ODRŽIVI RAZVOJ HRVATSKE	0,12	0,00	5,72	0,00	0,00	0,78	0,00	0,00	0,00
ISTARSKI DEMOKRATI - DEMOCRATICI ISTRIANI	2,32	0,08	0,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,96
HRVATSKA KONZERVATIVNA STRANKA	0,12	-0,02	1,76	0,00	0,60	0,00	0,00	0,00	0,00
PAMETNO	0,26	0,01	0,73	0,00	0,79	0,00	0,00	0,00	0,00
AKTIVNI BRANITELJI I UMIROVLJENICI HRVATSKE	20,82	1,74	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Izvor: Izrada autora

Na osnovu gore navedenih financijskih pokazatelja napravljena je statistička analiza podataka i donesen je zaključak o prihvaćanju (ili odbacivanju) postavljenih hipoteza rada.

3.2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Istraživanje je provedeno na temelju godišnjih financijskih izvještaja političkih stranki za 2015. godinu. Na osnovu tih podataka došlo se do zaključka na osnovu čega će se prihvatiti (ili odbaciti) postavljena hipoteza istraživanja.

U empirijskom dijelu rada provedena je deskriptivna analiza s ciljem dokazivanja postavljenih hipoteza. Testiranje na osnovu kojih će se doći do zaključka o prihvaćanu (ili odbacivanju) hipoteza provedeni su uz pomoć statističkog paketa SPSS i Statistica te MS Excel-a.

Korištene statističke metode: Kolmogorov-Smirnovljev test normaliteta, Shapiro-Wilk test normaliteta, Mann-Whitney test, t-test dva nezavisna uzorka, Spearmanov koeficijent korelacije ranga, Kruskal Wallis test, ANOVA, χ^2 test, binomni test i z-test proporcija dva nezavisna uzorka.

3.3. REZULTATI EMPIRIJSKOG ISTRAŽIVANJA

Provedenim anketnim upitnikom (na uzorku od 92 političke stranke), dobiveno je 30 odgovora što predstavlja dovoljan broj za provođenje statističke analize.

Nakon prikupljenih podataka analizirane su hipoteze kako bi bile dokazane.

H_1: Političke stranke koje imaju više žena na vodećim pozicijama imaju bolje financijske pokazatelje

Prvo je napravljen Kolmogorov – Smirnov test kako bi se ispitalo da li su financijski pokazatelji normalno distribuirani.

Tablica 3: Testiranje oblika distribucije uz pomoć Kolmogorov-Smirnov testa

Kolmogorov-Smirnov Test

	KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA
N	28	28	28
Kolmogorov-Smirnov Z	2,704	2,530	1,522
Empirijska signifikantnost	0,000	0,000	0,019

Kolmogorov-Smirnov Test

	KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI	KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA
N	28	28	28
Kolmogorov-Smirnov Z	1,758	2,578	1,922
Empirijska signifikantnost	0,004	0,000	0,001

Kolmogorov-Smirnov Test

	POVRAT VLASTITIH IZVORA	INTERVAL OBRANE	POKAZATELJ UŠTEDE
N	28	28	28
Kolmogorov-Smirnov Z	0,681	1,529	1,933
Empirijska signifikantnost	**0,743**	0,019	0,001

Kolmogorov-Smirnov Test

	KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI
N	28
Kolmogorov-Smirnov Z	2,023
Empirijska signifikantnost	0,001

Izvor: Izrada autora

Kolmogorov-Smirnovljev test pokazuje da financijski pokazatelji statistički značajno odstupaju od normalne distribucije ($p < 0,05$) osim povrata vlastitih izvora ($p=0,743 > 0,05$) pa će se za testiranje hipoteza vezanih za povrat vlastitih izvora primijeniti parametrijski testovi, a za sve ostale financijske pokazatelje neparametrijski testovi.

Nakon provedenog Kolmogorov – Smirnov testa napravljen je Shapiro – Wilkov test.

Tablica 4. Testiranje oblika distribucije uz pomoć Shapiro-Wilk testa

Tests normaliteta

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	Df	Sig.	Statistic	df	**Sig.**
KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	0,511	28	0,000	0,246	28	0,000
KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	0,478	28	0,000	0,279	28	0,000
KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA	0,288	28	0,000	0,625	28	0,000
KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI	0,332	28	0,000	0,470	28	0,000
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	0,487	28	0,000	0,207	28	0,000
ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA	0,363	28	0,000	0,381	28	0,000
POVRAT VLASTITIH IZVORA	0,129	28	0,200*	0,937	28	**0,091**
INTERVAL OBRANE	0,289	28	0,000	0,605	28	0,000
POKAZATELJ UŠTEDE	0,365	28	0,000	0,563	28	0,000
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,382	28	0,000	0,322	28	0,000

Izvor: Izrada autora

I Kolmogorov-Smirnovljev i Shapiro-Wilk testovi pokazuju da financijski pokazatelji statistički značajno odstupaju od normalne distribucije ($p < 0,05$) osim povrata vlastitih izvora

(p=0,091 > 0,05) pa će se za testiranje hipoteza vezanih za povrat vlastitih izvora primijeniti parametrijski testovi, a za sve ostale financijske pokazatelje neparametrijski.

Tablica 5: Analiza financijskih pokazatelja i usporedba rezultata na osnovu rodne strukture čelnika političke stranke

NA ČELU STRANKE		KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA	KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI
	N Važeća	25	25	25	25
	N Nedostajuća	2	2	2	2
M	**Aritmetička sredina**	**1,518**	**1,184**	**0,197**	**0,256**
	Medijan	0,872	0,123	0,086	0,076
	Standardna devijacija	3,632	3,810	0,318	0,578
	N Važeća	3	3	3	3
	N Nedostajuća	0	0	0	0
Ž	**Aritmetička sredina**	**0,464**	**0,641**	**0,089**	**0,088**
	Medijan	0,604	0,922	0,000	0,001
	Standardna devijacija	0,412	0,556	0,154	0,151

NA ČELU STRANKE			KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA	POVRAT VLASTITIH IZVORA	INTERVAL OBRANE
M	N	Važeća	25	25	25	25
		Nedostajuća	2	2	2	2
	Aritmetička sredina		**35,198**	**0,101**	**0,251**	**2,778**
	Medijan		1,408	0,020	0,042	0,813
	Standardna devijacija		160,354	0,219	1,396	4,669
Ž	N	Važeća	3	3	3	3
		Nedostajuća	0	0	0	0
	Aritmetička sredina		**0,646**	**0,936**	**0,667**	**0,128**
	Medijan		0,568	0,045	1,000	0,123
	Standardna devijacija		0,689	1,583	0,577	0,131

NA ČELU STRANKE			POKAZATELJ UŠTEDE	KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI
M	N	Važeća	25	25
		Nedostajuća	2	2
	Aritmetička sredina		**-0,001**	**7,599**
	Medijan		-0,003	0,452
	Standardna devijacija		0,406	24,240

Ž	N Važeća	3	3
	Nedostajuća	0	0
	Aritmetička sredina	0,808	0,830
	Medijan	0,006	0,730
	Standardna devijacija	1,412	0,885

Izvor: Izrada autora

Iz pokazatelja deskriptivne statistike se vidi da su svi financijski pokazatelji u ispitanom uzorku političkih stranaka u prosjeku veći kod stranaka kod kojih je na čelu muška osoba osim odnosa rashoda za zaposlene i ukupnih rashoda (gdje je bolje da je koeficijent manji) te pokazatelja uštede.

Tablica 6: Analiza financijskih pokazatelja uz pomoć Mann-Whitney testa

	KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA	KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI
Mann-Whitney U	12,500	32,000	25,000	32,000
Wilcoxon W	18,500	357,000	31,000	38,000
Z	-1,858	-0,410	-0,931	-0,409
Empirijska signifikantnost	0,063	0,682	0,352	0,682

	KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA	INTERVAL OBRANE	POKAZATELJ UŠTEDE
Mann-Whitney U	25,000	29,000	19,500	23,000
Wilcoxon W	31,000	354,000	25,500	348,000
Z	-0,931	-0,651	-1,343	-1,078
Empirijska signifikantnost	0,352	0,515	0,179	0,281

	KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI
Mann-Whitney U	37,000
Wilcoxon W	43,000
Z	-0,037
Empirijska signifikantnost	0,970

a. Grupirajuća varijabla: NA ČELU STRANKE

Izvor: Izrada autora

Mann-Whitney test je pokazao da je samo koeficijent pouzdanosti prihoda statistički značajno veći kod političkih stranaka kod kojih je na čelu muška osoba pri signifikantnosti od 10% ($p=0,063 < 0,1$) dok kod svih ostalih financijskih pokazatelja nema statistički značajne razlike s obzirom na spol čelne osobe ($p>0,05$).

Tablica 7: Testiranje varijanci (Levencov test)

	NA ČELU STRANKE	N	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
POVRAT VLASTITIH IZVORA	M	25	0,251	1,397
	Ž	3	0,667	0,577

Test nezavisnih uzoraka

		L		t-test jednakosti aritmetičkih sredina
		F	Sig.	t
POVRAT VLASTITIH IZVORA	Pretpostavljene su jednake varijance	1,115	0,301	-0,504
	Jednake varijance nisu pretpostavljene			-0,957

Test nezavisnih uzoraka

		t-test jednakosti aritmetičkih sredina		
		df	Empirijska signifikantnost	Srednja razlika
POVRAT VLASTITIH IZVORA	**Pretpostavljene su jednake varijance**	26	**0,618**	-0,4161
	Jednake varijance nisu pretpostavljene	5,565	0,378	-0,416

Izvor: Izrada autora

Leveneov test je pokazao da su u ove dvije skupine stranaka varijance povrata vlastitih izvora homogene (p=0,301) pa je odgovarajuća empirijska razina signifikantnosti t-testa dva nezavisna uzorka p=0,618>0,05 što znači da ne postoji statistički značajna razlika u povratu vlastitih izvora u stranaka ovisno o spolu čelnika.

S obzirom na prethodno navedeno hipoteza se može u potpunosti odbaciti.

Ako se političke stranke razvrstaju prema broju osoba ženskog spola na vodećim pozicijama u tri skupine (niti jedna žena, jedna žena, dvije žene) hipoteza H_1 može se testirati i pomoću Spearmanovog koeficijenta korelacije ranga jer se broj vodećih žena na vodećim pozicijama može smatrati redoslijednom varijablom.

Tablica 8: Spearmanovi koeficijenti korelacije ranga

		TRI_VODEĆE
KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	Koeficijent korelacije	-0,225
	Empirijska signifikantnost	0,251
	N	28
KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	Koeficijent korelacije	0,089
	Empirijska signifikantnost	0,654
	N	28
KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA	Koeficijent korelacije	-0,059
	Empirijska signifikantnost	0,767
	N	28
KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI	Koeficijent korelacijacient	0,029
	Empirijska signifikantnost	0,885
	N	28

	Koeficijent korelacijacient	-0,065
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	Empirijska signifikantnost	0,744
	N	28
	Koeficijent korelacijacient	0,219
ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA	Empirijska signifikantnost	0,262
	N	28
	Koeficijent korelacijacient	0,053
POVRAT VLASTITIH IZVORA	Empirijska signifikantnost	0,790
	N	28
	Koeficijent korelacijacient	-0,235
INTERVAL OBRANE	Empirijska signifikantnost	0,228
	N	28
	Koeficijent korelacijacient	0,069
POKAZATELJ UŠTEDE	Empirijska signifikantnost	0,726
	N	28
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	**Koeficijent korelacijacient**	**-0,002**
	Empirijska signifikantnost	**0,061**
	N	28

Izvor: Izrada autora

Spearmanovi koeficijenti korelacije ranga nisu statistički značajni (p>0,05) jedino je koeficijent korelacije ranga između koeficijenta zaduženosti i broja žena na vodećim pozicijama statistički značajan pri signifikantnosti od 10% (p=0,061 < 0,1), no sami koeficijent korelacije ranga iznosi -0,002. Iz toga se može zaključiti da ne postoji statistički značajna povezanost između financijskih pokazatelja i broja žena na vodećim pozicijama što također navodi na odbacivanje hipoteze H_1.

Tablica 9: Analiza financijskih pokazatelja uz pomoć Kruskal – Wallis testa ne osnovu broja žena na vodećim pozicijama u političkim strankama

	KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA	KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI	KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI
Hi-kvadrat	1,401	0,889	3,802	3,411	0,357
df	2	2	2	2	2
Empirijska signifikantnost	0,496	0,641	0,149	0,182	0,837

	ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA	INTERVAL OBRANE	POKAZATELJ UŠTEDE	KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI
Hi-kvadrat	1,491	1,602	2,720	0,010
df	2	2	2	2
Empirijska signifikantnost	0,474	0,449	0,257	0,995

a. Kruskal Wallis Test

b. Grupirajuća varijabla: TRI_VODEĆE

Izvor: Izrada autora

Kruskal-Wallis Test je također pokazao da nema statistički značajne razlike između političkih stranaka podijeljenih u tri skupine (niti jedna žena na vodećim pozicijama, jedna ili niti jedna) u financijskim pokazateljima ($p>0,05$).

Tablica 10: Analiza varijance uzorka političkih stranaka i čelnih osoba u stranci

ANOVA

POVRAT VLASTITIH IZVORA

	Zbroj kvadrata	Df	Aritm. Sredina kvadrata	F	Sig.
Između grupa	2,321	2	1,160	0,636	0,538
Unutar grupa	45,612	25	1,824		
Ukupno	47,933	27			

Izvor: Izrada autora

Analiza varijance je također pokazala da nema statistički značajne razlike između političkih stranaka podijeljenih u tri skupine (niti jedna žena na vodećim pozicijama, jedna ili niti jedna) u povratu vlastitih izvora ($p>0,05$).

Ako se političke stranke podijele u dvije skupine: one koje nemaju niti jednu ženu na vodećoj poziciji i one koje imaju barem jednu ženu može se testirati hipoteza H_1

Tablica 11: Analiza financijskih pokazatelja ako politička stranka ima barem jesnu ženu na čelnoj poziciji

ŽENA MEĐU VODEĆIM			KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA
Niti jedna čelna žena	N	Važeća	12	12	12
		Nedostajuća	1	1	1
	Aritmetička sredina		**2,323**	**1,950**	**0,159**
	Medijan		0,912	0,105	0,022
	Standardna devijacija		5,229	5,497	0,292
Barem jedna žena na čelu	N	Važeća	16	16	16
		Nedostajuća	1	1	1
	Aritmetička sredina		**0,716**	**0,508**	**0,204**
	Medijan		0,861	0,696	0,092
	Standardna devijacija		0,310	0,463	0,322

ŽENA MEĐU VODEĆIM			KOEFICIJENT SAMODOSTA-TNOSTI	KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA
Niti jedna čelna žena	N	Važeća	12	12	12
		Nedostajuća	1	1	1
	Aritmetička sredina		**0,297**	**70,162**	**0,050**
	Medijan		0,022	1,389	0,013
	Standardna devijacija		0,777	231,348	0,089
Barem jedna žena na čelu	N	Važeća	16	16	16
		Nedostajuća	1	1	1
	Aritmetička sredina		**0,194**	**2,496**	**0,296**
	Medijan		0,080	0,969	0,036
	Standardna devijacija		0,307	3,502	0,708

ŽENA MEĐU VODEĆIM			POVRAT VLASTITIH IZVORA	INTERVAL OBRANE	POKAZATELJ UŠTEDE
Niti jedna čelna žena	N	Važeća	12	12	12
		Nedostajuća	1	1	1
	Aritmetička sredina		**0,270**	**3,827**	**0,058**
	Medijan		0,089	1,722	-0,022

	Standardna devijacija	1,681	6,162	0,581
	N Važeća	16	16	16
	N Nedostajuća	1	1	1
Barem jedna žena na čelu	**Aritmetička sredina**	**0,314**	**1,495**	**0,107**
	Medijan	0,028	0,258	-0,002
	Standardna devijacija	1,059	2,408	0,631

ŽENA MEĐU VODEĆIM		KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI
Niti jedna čelna žena	N Važeća	12
	N Nedostajuća	1
	Aritmetička sredina	**3,741**
	Medijan	0,588
	Standardna devijacija	7,690
Barem jedna žena na čelu	N Važeća	16
	N Nedostajuća	1
	Aritmetička sredina	**9,224**
	Medijan	0,407
	Standardna devijacija	29,854

Izvor: Izrada autora

Iz pokazatelja deskriptivne statistike se vidi da su: koeficijent pouzdanosti izvora prihoda, koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna, koeficijent samodostatnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i interval obrane u prosjeku veći kod stranaka kojima su muškarci na svim vodećim pozicijama a ostali su veći kod stranaka koje imaju barem jednu ženu na vodećoj poziciji.

Tablica 12: Analiza financijskih pokazatelja uz pomoć Mann – Whitney testa ako politička stranka ima barem jednu ženu na čelnoj poziciji

	KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA	KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI
Mann-Whitney U	71,000	93,000	87,500	79,000
Wilcoxon W	207,000	171,000	165,500	157,000
Z	-1,161	-0 ,140	-0,396	-0,790
Empirijska signifikantnost	0,245	0,889	0,692	0,429

	KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA	INTERVAL OBRANE	POKAZATELJ UŠTEDE
Mann-Whitney U	93,000	77,000	69,000	91,000
Wilcoxon W	229,000	155,000	205,000	227,000
Z	-0,140	-0,910	-1,259	-0,232
Empirijska signifikantnost	0,889	0,363	0,208	0,816

	KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI
Mann-Whitney U	95,000
Wilcoxon W	231,000
Z	-0,047
Empirijska signifikantnost	0,963

a. Grupirajuća varijabla: ŽENA MEĐU VODEĆIM

Izvor: Izrada autora

Mann-Whitney test je pokazao da nema statistički značajne razlike u financijskim pokazateljima između političkih stranaka koje imaju sve muškarce na vodećim pozicijama i onih koje imaju barem jednu ženu na tim pozicijama (p> 0,05) što također navodi na odbacivanje hipoteze H_1.

Tablica 13: Levenov test varijanci povrata vlastitih izvora

Grupna statistika

	ŽENA MEĐU VODEĆIM	N	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
POVRAT VLASTITIH IZVORA	Niti jedna čelna žena	12	0,270	1,681
	Barem jedna žena na čelu	16	0,314	1,059

Test nezavisnih uzoraka

		Levenov test jednakih varijanci		t-test jednakosti aritmetičkih sredina
		F	Sig.	t
POVRAT VLASTITIH IZVORA	Pretpostavljene su jednake varijance	0,488	0,491	-0,084
	Jednake varijance nisu pretpostavljene			-0,079

Test nezavisnih uzoraka

		t-test jednakosti aritmetičkih sredina		
		df	Empirijska signifikantnost	Srednja razlika
POVRAT VLASTITIH IZVORA	**Pretpostavljene su jednake varijance**	26	**0,933**	-0,044
	Jednake varijance nisu pretpostavljene	17,390	0,938	-0,044

Izvor: Izrada autora

Leveneov test je pokazao da su u ove dvije skupine stranaka varijance povrata vlastitih izvora homogene (p=0,491) pa je odgovarajuća empirijska razina signifikantnosti t-testa dva nezavisna uzorka p=0,933>0,05 što znači da ne postoji statistički značajna razlika u povratu vlastitih izvora u stranaka ovisno o broju žena na vodećim pozicijama što također navodi na odbacivanje hipoteze H_1.

Nakon analize hipoteze H_1 analizirana je hipoteza H_2 te su rezultati analize prikazani u nastavku.

H_2: Političke stranke koje imaju zaposlenog računovođu imaju bolje financijske pokazatelje od onih stranki kojima poslovne knjige vodi knjigovodstveni servis.

Tablica 14: Utjecaj osobe zadužene za vođenje poslovnih knjiga na kvalitetu financijskih pokazatelja

POSLOVNE KNJIGE		KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA
RAČUNOVOĐA	N Važeća	8	8	8
	N Nedostajuća	0	0	0
	Aritmetička sredina	**0,679**	**0,454**	**0,155**
	Medijan	0,753	0,368	0,092
	Standardna devijacija	0,316	0,438	0,139
VOLONTER ili KNJIGOVODSTVENI SERVIS	N Važeća	20	20	20
	N Nedostajuća	2	2	2
	Aritmetička sredina	**1,695**	**1,394**	**0,197**
	Medijan	0,870	0,405	0,031
	Standardna devijacija	4,061	4,252	0,352

POSLOVNE KNJIGE			KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI	KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA
RAČUNOVOĐA	N	Važeća	8	8	8
		Nedostajuća	0	0	0
	Aritmetička sredina		**0,148**	**1,780**	**0,552**
	Medijan		0,081	0,975	0,115
	Standardna devijacija		0,141	2,267	0,959
VOLONTER ili KNJIGOVODSTVENI SERVIS	N	Važeća	20	20	20
		Nedostajuća	2	2	2
	Aritmetička sredina		**0,274**	**43,382**	**0,046**
	Medijan		0,026	1,371	0,000
	Standardna devijacija		0,645	179,237	0,083

POSLOVNE KNJIGE			POVRAT VLASTITIH IZVORA	INTERVAL OBRANE	POKAZATELJ UŠTEDE
RAČUNOVOĐA	N	Važeća	8	8	8
		Nedostajuća	0	0	0
	Aritmetička sredina		**0,686**	**1,623**	**0,235**
	Medijan		-0,044	0,900	-0,092

VOLONTER ili KNJIGOVODSTVENI SERVIS	Standardna devijacija		1,492	1,632	0,893
	N	Važeća	20	20	20
		Nedostajuća	2	2	2
	Aritmetička sredina		**0,139**	**2,843**	**0,026**
	Medijan		0,097	0,258	0,000
	Standardna devijacija		1,270	5,206	0,451

POSLOVNE KNJIGE			KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI
RAČUNOVOĐA	N	Važeća	8
		Nedostajuća	0
	Aritmetička sredina		**18,173**
	Medijan		0,640
	Standardna devijacija		41,979
VOLONTER ili KNJIGOVODSTVENI SERVIS	N	Važeća	20
		Nedostajuća	2
	Aritmetička sredina		**2,354**
	Medijan		0,407
	Standardna devijacija		4,920

Izvor: Izrada autora

Svi financijski pokazatelji osim: odnosa rashoda za zaposlene i ukupnih rashoda, povrata vlastitih izvora, pokazatelja uštede i koeficijenta zaduženosti su manji kod stranaka koje imaju zaposlenog računovođu.

Tablica 15: Utjecaj zaposlenog računovođe na kvalitetu financijskih pokazatelja

	KOEFICIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	KOEFICIJENT POUZDANOSTI SREDSTAVA DOBIVENIH IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	KOEFICIJENT ZARAĐENIH PRIHODA	KOEFICIJENT SAMODOSTATNOSTI
Mann-Whitney U	59,500	79,000	61,000	52,000
Wilcoxon W	95,500	115,000	271,000	262,000
Z	-1,043	-0,051	-0,969	-1,426
Empirijska signifikantnost	0,297	0,959	0,333	0,154

	KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	ODNOS RASHODA ZA ZAPOSLENE I UKUPNIH RASHODA	INTERVAL OBRANE	POKAZATELJ UŠTEDE
Mann-Whitney U	71,000	30,000	70,500	63,000
Wilcoxon W	107,000	240,000	280,500	99,000
Z	-0,459	-2,623	-0,485	-0,865
Empirijska signifikantnost	0,646	0,009	0,627	0,387

	KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI
Mann-Whitney U	59,000
Wilcoxon W	269,000
Z	-1,071
Empirijska signifikantnost	0,284

a. Grupirajuća varijabla: POSLOVNE KNJIGE

Izvor: Izrada autora

Mann-Whitney je pokazao da ne postoji statistički značajna razlika u financijskim pokazateljima između stranaka koje imaju zaposlenog računovođu u odnosu na ostale stranke ($p>0,05$) što upućuje na odbacivanje hipoteze H_2.

Tablica 16: ¸Testiranje varijanci povrata vlastitih izvora uz pomoć Levenovog testa

Grupna statistika

	POSLOVNE KNJIGE	N	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
POVRAT VLASTITIH IZVORA	RAČUNOVOĐA	8	0,686	1,492
	VOLONTER ili KNJIGOVODSTVENI SERVIS	20	0,139	1,270

Test nezavisnih uzoraka

		Levenov test homogenosti varijance		t-test jednakosti aritmetičkih sredina
		F	Sig.	t
POVRAT VLASTITIH IZVORA	Pretpostavljene su jednake varijance	1,290	0,266	0,980
	Jednake varijance nisu pretpostavljene			0,913

Test nezavisnih uzoraka

		t-test jednakosti aritmetičkih sredina		
		df	Empirijska signifikantnost	Srednja razlika
POVRAT VLASTITIH IZVORA	**Pretpostavljene su jednake varijance**	26	**0,336**	0,547
	Jednake varijance nisu pretpostavljene	11,292	0,380	0,547

Izvor: Izrada autora

Leveneov test je pokazao da su u ove dvije skupine stranaka varijance povrata vlastitih izvora homogene (p=0,266) pa je odgovarajuća empirijska razina signifikantnosti t-testa dva nezavisna uzorka p=0,336>0,05 što znači da ne postoji statistički značajna razlika u povratu vlastitih izvora između stranaka koje imaju zaposlenog računovođu u odnosu na ostale stranke što upućuje na odbacivanje hipoteze H_2.

Na kraju je testirana hipoteza koja glasi:

H_3: Parlamentarne političke stranke objavljuju financijske izvještaje na vrijeme na svojim internetskim stranicama u odnosu na stranke koje nisu u Saboru.

Tablica 17: Pravovremeno objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja

PRAVOVREMENO OBJAVLJIVANJE IZVJEŠTAJA * PARLAMENTARNA STRANKA Ukršteni upit

			PARLAMENTARNA STRANKA		Total
			DA	NE	
PRAVOVREMENO OBJAVLJIVANJE IZVJEŠTAJA	DA	Vrijednost	10	17	27
		% unutar PARLAMENTARNA STRANKA	100,0%	85,0%	90,0%
	NE	Vrijednost	0	3	3
		% unutar PARLAMENTARNA STRANKA	0,0%	15,0%	10,0%
Ukupno		Vrijednost	10	20	30
		% unutar PARLAMENTARNA STRANKA	100,0%	100,0%	100,0%

Izvor: Izrada autora

Svih deset (100%) parlamentarnih stranaka pravovremeno objavljuje financijske izvještaje na svojim internetskim stranicama dok sedamnaest od dvadeset neparlamentarnih stranaka (85%) to čini.

S obzirom da se radi o testiranju nezavisnosti dvaju nominalnih obilježja prikladan je χ^2 test.

Tablica 18: Ispitivanje zavisnosti statusa stranke i pravovremenog objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja (Hi kvadrat)

Hii-Kvadrat Test

	Value	df	Empirijska signifikantnost	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Hi-kvadrat	1,667[a]	1	**0,197**		
Continuity Correction[b]	0,417	1	0,519		
Likelihood Ratio	2,597	1	0,107		
Fisher's Exact Test				0,532	0,281
Linear-by-Linear Association	1,611	1	0,204		
N of Valid Cases	30				

a. 2 ćelije (50,0%) imaju očekivanu vrijednost manju od 5. Minimalna očekivana vrijednost iznosi 1,00.

b. Računa samo tablice 2x2

Izvor: Izrada autora

Provedeni χ^2 test je pokazao da ne postoji statistički značajna zavisnost između statusa političke stranke i pravovremenog objavljivanja izvještaja ($p=0,197 > 0,05$), no zbog premalog broja stranaka koji ne objavljuju izvještaje dvije očekivane frekvencije su manje od 5 što narušava uvjete da se zadovolji χ^2 test.

Tablica 19: Ispitivanje zavisnosti statusa stranke i pravovremenog objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja (Crosstabs)

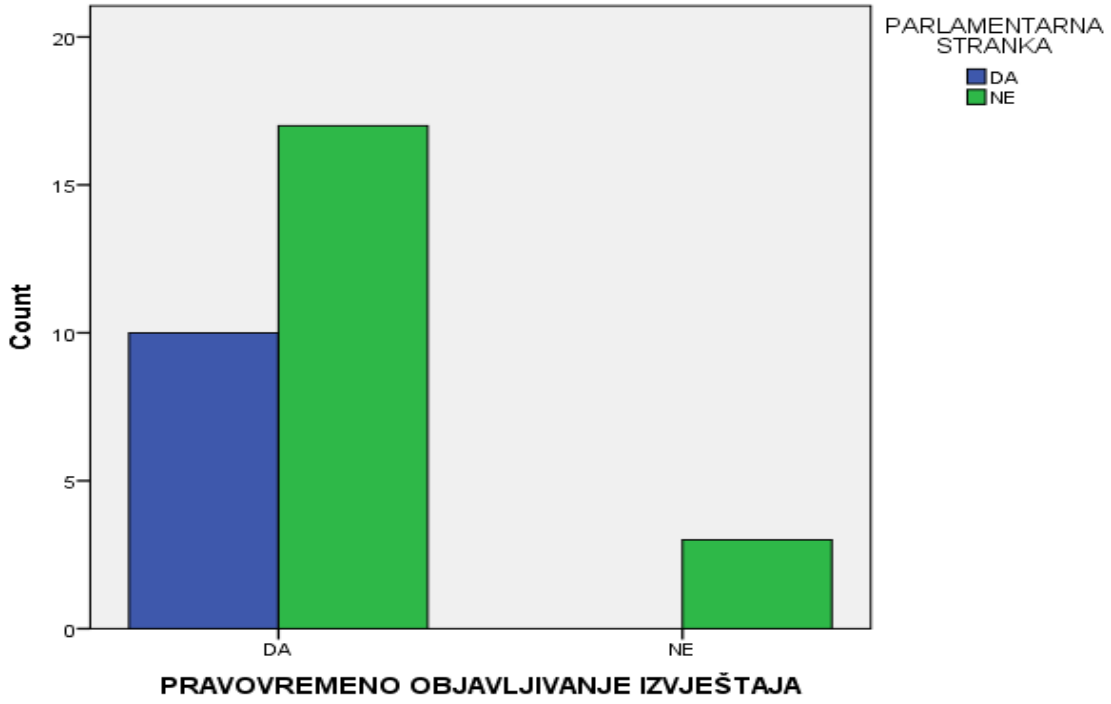
PRAVOVREMENO OBJAVLJIVANJE IZVJEŠTAJA * PARLAMENTARNA STRANKA

Ukršteni upit

			PARLAMENTARNA STRANKA		Ukupno
			DA	NE	
PRAVOVREMENO OBJAVLJIVANJE IZVJEŠTAJA	DA	Vrijednost	10	17	27
		Očekivana vrijednost	9,0	18,0	27,0
	NE	Vrijednost	0	3	3
		Očekivana vrijednost	**1,0**	**2,0**	3,0
Ukupno		Vrijednost	10	20	30
		Očekivana vrijednost	10,0	20,0	30,0

Izvor: Izrada autora

Graf 3. Pravovremenost objavljivanja financijskih izvještaja

Izvor: Izrada autora

Budući da je u ispitanom uzorku od 20 neparlamentarnih stranaka njih 17 (85%) koje objavljuju pravovremeno financijske izvještaje može se provesti binomni test da je u cijelom osnovnom skupu udio stranaka koje objavljuju financijske izvještaje među neparlamentarnim strankama manji od 95% .

Tablica 20. Pravovremeno objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja kod neparlamentarnih stranaka

Binomni test

		Kategorija	N	Promatrana Prop.	Test Prop.	Točna Sig. (1-tailed)
PRAVOVREMENO OBJAVLJIVANJE IZVJEŠTAJA	Grupa 1	DA	17	0,85	0,95	0,075[a]
	Grupa 2	NE	3	0,15		
	Ukupno		20	1,00		

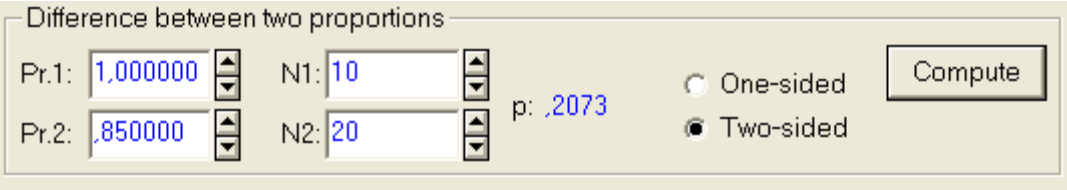
Alternativna hipoteza navodi da je udio u prvoj skupini <, 95.

Izvor: Izrada autora

Binomni test je pokazao da je pri razini signifikantnosti od 10% udio stranaka koje objavljuju financijske izvještaje među neparlamentarnim strankama statistički značajno manji od 95% ($p=0,075 < 0,1$) što bi donekle potvrđivalo hipotezu H_3. Dakle u cijelom osnovnom skupu ne objavljuju sve neparlamentarne stranke izvješća (manje od 95%).

Test razlike proporcija stranaka koje objavljuju pravovremeno izvješća između parlamentarnih i neparlamentarnih stranaka pokazuje da ne postoji statistički značajna razlika između proporcija, tj. ne može se dokazati da je veći udio kod parlamentarnih stranaka koje objavljuju izvješća u odnosu na neparlamentarne ($p=0,207 > 0,05$).

Slika 3: Test razlike proporcija

Izvor: Izrada autora

Nakon provedenog testiranja svih gore navedenih hipoteza došlo se do zaključka da žene na čelnim funkcijama u političkim strankama ne utječu na kvalitetu financijskih pokazatelja što se moglo očekivati na osnovu provedenih srodnih istraživanja u profitnom sektoru. Također, značajan utjecaj na financijske pokazatelje nema ni osoba koja vodi financijske knjige dok se jedino djelomično može potvrditi hipoteza da su parlamentarne stranke ažurnije u objavljivanju svojih financijskih izvještaja na internetskim stranicama u odnosu na neparlamentarne stranke. Ipak treba napomenuti da prema svim provedenim testovima ovoga rada nema statistički značajne razlike, te treba uzeti u obzir i jako mali uzorak za analizu prikupljenih stranaka. Stoga se smatra da bi ova analiza dala potpuno drugačije rezultate na osnovu većeg uzorka za analizu, možda čak i statistički značajne rezultate na osnovu kojih bi se odlučilo o prihvaćanju (ili odbacivanju) postavljenih hipoteza. Do istog su zaključka došli i Wang, Clift (2009)[35] te su pokazali da nema snažne veze između rodne strukture čelnika poduzeća i financijskih pokazatelja. Oni su također pretpostavili da je to upravo zbog činjenice da je premalo žena na čelu u analiziranom uzorku.

[35] Wang, Y., Clift, B. (2009): Is there a "business case" for board diversity?", Pacific Accounting Review, [Internet], raspoloživo na: http://www.emeraldinsight.com/doi/pdfplus/10.1108/01140580911002044

4. ZAKLJUČAK

Razlog zbog kojeg je izabrana baš ova tema rada je u tome što se danas sve više u javnosti spominje važnost žena u politici. Kako je ta tematika slabo zastupljena u stručnoj literaturi donesena je odluka da se ovaj rad pozabavi tematikom rodne strukture i njenog utjecaja na kvalitetu financijskih pokazatelja. Pošto su političke stranke simbol moći i kreatori naše sudbine smatram da zaslužuju da se na njih obrati pozornost.

Prva hipoteza je postavljena tako da se ispita postoji li veza između kvalitete financijskih pokazatelja i spolne strukture čelnika stranke, no provedbom ankete i statističke analize donesen je zaključak o odbacivanju hipoteze.

Druga hipoteza ispituje postoji li povezanost u kvaliteti financijskih izvještaja i osobe koja vodi financijske knjige. Na temelju analize ispostavilo se da političke stranke sa zaposlenim računovođom imaju bolje pokazatelje uštede i povrata vlastitih izvora, dok sve ostale pokazatelje imaju bolje političke stranke kojima knjige vodi knjigovodstveni servis ili volonter. Na osnovu toga donesen je zaključak o odbacivanju hipoteze.

Treća hipoteza stavlja u odnos pravovremeno objavljivanje izvještaja i parlamentarnost stranke. Nakon provedene analize može se zaključiti da parlamentarne stranke pravovremeno objavljuju svoje financijske izvještaje što navodi na zaključak o prihvaćanju hipoteze.

SAŽETAK

U ovom radu obrađena je tematika političkih stranki te uz pomoć anketnog upitnika i financijskih izvještaja analizirani su financijski pokazatelji neprofitnih organizacija.

Na osnovu provedene analize u empirijskom dijelu rada testirane su istraživačke hipoteze. Nakon provedene statističke analize došlo se do zaključka o odbacivanju većine hipoteza. Tako da se može zaključiti da na osnovu ovako malog uzorka broj žena na vodećim pozicijama statistički značajno ne utječe na kvalitetu financijskih pokazatelja kao ni osoba koja je zadužena za vođenje poslovnih knjiga (volonter, knjigovodstveni servisi ili zaposleni računovođa).

Ključne riječi: političke stranke, žene, financijski izvještaji.

SUMMARY

In this thesis, political parties were discussed using survey questionnaire, and financial statements as the economic indicators of non-profit organizations.

Based on the conducted analysis, the research hypotheses were tested in the empirical part of the study. The performed analysis has led to the conclusion of rejecting all of the hypotheses.

Taking into consideration a small sample of women in leading positions, we can say that women in this position do not affect the quality of financial indicators nor accountants do.

Keywords: political parties, women, financial reports

LITERATURA

ZAKONI

1. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnim računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, [Internet], raspoloživo na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_31_626.html [01.09.2015.].
2. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, [Internet], raspoloživo na: http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Pravilnik%20o%20neprofitnom%20racunovodstvu%20i%20racunskom%20planu.pdf [03.09.2015]
3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, [Internet], raspoloživo na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_121_2300.html [01.09.2015.].
4. Zakon o političkim strankama, [internet], raspoloživo na: http://www.zakon.hr/z/549/Zakon-o-politi%C4%8Dkim-strankama [28.04.2016].

KNJIGE

1. Vašiček, V., [et al] (2008): Računovodstvo neprofitnih organizacija, Riznica, Zagreb

ČLANCI

1. Breen, O., B., (2013): The dicclosure panacea: A comparative perspective on charity financial reporting, ISTR, Vol 24, str 852 – 880.
2. Cordery, C. (2013): Regulating small and medium charities: Does it improve transparency and accountability?, ISTR, Vol 24, str 831 – 851.
3. Eckerd, A. (2015): Two approaches to nonprofit financial rations and the implications for managerial incentives, SAGE, Vol. 44(3), str 437-456.
4. Greenlee, J., Keating, E. (2004): Accounting for membership revenues and fundraising costs, Nonprofit management & leadership, Vol 15 (2), str 251 – 257.
5. Lecy, J., D., Searing, E., A., M. (2015): Anatommy of the nonprofit starvation cycle: An analysis of falling overhead rations in the nonprofit sector, SAGE, Vol 44(3), str 539-563.

6. Morgan, G., G., Fletcher, N., J. (2013): Mandatory public benefit reporting as a basis for charity accountability: Findings from England and Wales, ISTR, Vol 24, str 805 – 830.
7. Trussel, J. (2003): Assessing potential accounting manipulation: The financial characteristics of charitable organizations with higher than expected program-spending ratios, SAGE, Vol 33 (4), str 616 – 634.
8. Trussel, J., M. (2002): Reviditing the prediction of financial vulnerability, Nonprofit management & leadership, Vol 13 (1), str 17 – 31
9. Vander Wielen, L., M., Ozcan, Y., A., (2015): An assessment of the health care safety net: performance evaluation od free clinics, SAGE, Vol 44 (3), str 474 – 486.
10. Verbruggen, S., Christiaens, J., Milis, K. (2011): Can resource dependence and coercive isomorphism explain nonprofit organizations compliance with reporting standards?, SAGE, Vol 40 (1), str 5 - 32

INTERNETSKI IZVORI

1. Ararat, M,, Aksu, M., Cetin, A. (2010): The Impact of Board Diversity on Boards' Monitoring Intensity and Firm Performance: Evidence from the Istanbul Stock Exchange, [Internet], raspoloživo na : https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1572283 [01.09.2017]
2. Bosnić, I. (2012.): Neprofitni sektor u Hrvatskoj, [Internet], raspoloživo na: file:///C:/Users/PC/Downloads/3.%20PREDAVANJE_neprofitni%20sektor%20u%20hrvatskoj.pdf [01.09.2015.].
3. Carter, D., Simkins, B., Simpson, W. (2003): Corporate Governance, Board Diversity, and Firm Value [Internet], raspoloživo na : http://library.pcw.gov.ph/sites/default/files/corporate%20governance,%20board%20diversity.pdf [10.09.2017].
4. Erhard, N., Webel, J., Shrader, C. (2003): Corporate Governance: An International Review, [Internet], raspoloživo na> http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1467-8683.00011/epdf?r3_referer=wol&tracking_action=preview_click&show_checkout=1&purchase_referrer=www.google.hr&purchase_site_license=LICENSE_DENIED_NO_CUSTOMER [08.09.2017].

5. Julizaerma, M.K., Zulkarnain, M. (2012): Gender Diversity in the Boardroom and Firm Performance of Malaysian Public Listed Companies, [Internet], raspoloživo na: http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812053608 [01.09.2017].
6. Leinert Novosel, S. (1995): Političke stranke Hrvatske o ulozi žena u društvu [internet], raspoloživo na: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=163246 [03.05.2016].
7. Narodne Novine (18.03.2015.) [Internet], raspoloživo na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/435175.pdf [01.09.2015.].
8. Neprofitne organizacije, [Internet], raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/OIM//Menad%C5%BEment%20neprofitnih%20organizacija.pdf [02.09.2015.].
9. Neprofitne organizacije, provjerite plaćate li PDV koji niste dužni! [Internet], raspoloživo na: http://www.poslovni.hr/tips-and-tricks/neprofitne-organizacije-provjerite-placate-li-pdv-koji-niste-duzni-290536 [04.09.2015.]
10. Neprofitnim organizacijama, [Internet], raspoloživo na: http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Uputa%20za%20izradu%20i%20predaju%20fin.izvj.%20neprof.org%20-%201.1.-30.6.2015.pdf [03.09.2015].
11. Pološki Vokić, N., Bulat, I. (2013): Što žene lideri unose u politiku - psihološka i radna obilježja, stil vođenja, interesi i perspektive, [Internet], raspoloživo na : http://hrcak.srce.hr/136784 [10.09.2017].
12. Razvoj civilnog društva u Hrvatskoj [Internet], raspoloživo na: http://programjako.info/wp-content/uploads/2009/01/UNDP_RazvojCivilnogDrustvaUHrvatskoj.pdf, [20.09.2015.]
13. Strateško planiranje, Put ka održivosti neprofitnih organizacija, [Internet], raspoloživo na: http://www.smart.hr/dokumenti/Prikaz%20knjige%20-%20SMART.pdf [01.09.2015]
14. Svaki dan u Hrvatskoj se osnuje osam udruga [Intenet], raspoloživo na: http://liderpress.hr/tvrtke-i-trzista/poslovna-scena/svaki-dan-u-hrvatskoj-se-osnuje-osam-udruga/ [04.09.2015.].
15. Vašiček, V. (2014.): Računovodstvo neprofitnih organizacija, nastavni materijal, [Internet], raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/RAC/vvasicek//obilje%C5%BEja%20djelatnosti%20neprofitnih%20organizacija%20FINAL%202015.pdf [03.09.2015.].

16. Wang, Y., Clift, B. (2009): Is there a “business case” for board diversity?", Pacific Accounting Review, [Internet], raspoloživo na: http://www.emeraldinsight.com/doi/pdfplus/10.1108/01140580911002044 [01.09.2017]
17. Obrazac za političke stranke, [internet], raspoloživo na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/411908.pdf [20.06.2016.]

POPIS TABLICA, SLIKA I GRAFIKONA

Slika 1. Zahtjev za upis u registar političkih stranki

Slika 2. Izvadak iz registra političkih stranki

Graf 1. Postotak odgovora na anketu

Graf 2. Postotak pravovremeno objavljenij izvještaja

Tablica 1. Financijski pokazatelji

Tablica 2. Financijski pokazatelji - 2.dio

Tablica 3. Testiranje oblika distribucije uz pomoć Kolmogorov-Smirnov testa

Tablica 4. Testiranje oblika distribucije uz pomoć Shapiro-Wilk testa

Tablica 5. Analiza financijskih pokazatelja i usporedba rezulata na osnovu rodne strukture čelnika političke stranke

Tablica 6. Analiza financijskih pokazatelja uz pomoć Mann-Whitney testa

Tablica 7. Testiranje varijabci (˙Levenov test)

Tablica 8. Spearanovi koeficijenti korelacije ranga

Tablica 9. Analiza financijskih pokazatelja uz pomoć Kruskal-Wallis testa na osnovu brija žena na vodećim pozicijama u političkim strankama

Tablica 10. Analiza varijance uzorka političkih stranaka I čelnih osoba u stranci

Tablica 11. Analiza financijskih pokazatelja ako politička strnka ima barem jednu ženu na čelnoj poziciji

Tablica 12. Analiza financijskih pokazatelja uz pomoć Mann-Whitney testa ako politička stranka ima barem jednu ženu na čelnoj poziciji

Tablica 13. Levenov test varijanci povrata vlastitih izvora

Tablica 14. Utjecaj osobe zadužene za vođenje poslovnih knjiga na kvalitetu financijskih pokazatelja

Tablica 15. Utjecaj zaposlenog računovođe na kvalitetu financijskih pokazatelja

Tablica 16. Testiranje varijanci povrata vlastitih izvora uz pomoć Levenovog testa

Tablica 17. Pravovremeno objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja

Tablica 18. Ispitivanje zavisnosti statusa stranke i pravovremenog objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja (Hi kvadrat)

Tablica 19. Ispitivanje zavisnosti statusa stranke i pravovremenog objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja (Hi kvadrat)

Tablica 20. Prvovremeno objavljivanje godišnjig financijskih izvještaja kod neparlamentarnih stranaka

Slika 3. Test razlike proporcija

PRILOZI

Anketni upitnik

Utjecaj rodne strukture menadžmenta političkih stranaka na kvalitetu financijskih performansi

Poštovani,

ovim putem Vas molim da izdvojite malo svog vremena kako bi popunili anketni upitnik koji je vezan za izradu diplomskog rada studentice Ekonomskog fakulteta u Splitu.
Istraživanjem se želi ispitati povezanost rodne strukture članova političkih stranaka i kvalitete financijskih performansi.
Rezultati anketnog upitnika se obrađuju na grupnoj razini i biti će korišteni isključivo u svrhu navedenog istraživanja.

U slučaju bilo kakvih nejasnoća možete me kontaktirati na mail (marija.ivica@gmail.com).

Unaprijed zahvaljujem!

* Required

Untitled Section

1. **Puni naziv političke stranke:** *

2. **Skraćeni naziv političke stranke:** *

3. **Da li ste parlamentarna stranka?** *
   Mark only one oval.
   - ◯ Da
   - ◯ Ne

4. **Broj članova stranke (ukupno)?** *

5. **Od toga žena:** *

6. **Na čelu stranke je:** *
   Mark only one oval.
   - ◯ muškarac
   - ◯ žena

7. **Zamjenik predsjednika/predsjednice stranke je:** *
   Mark only one oval.
   - ◯ muškarac
   - ◯ žena

8. **Broj potpredsjednika:** *

9. **Broj potpredsjednica:** *

10. **U stranci imamo:** *
Mark only one oval.

- tajnika
- tajnicu

11. **Tko vam vodi poslovne knjige?** *
Mark only one oval.

- Računovođa
- Knjigovodstveni servis
- Volonter

Powered by Google Forms